Naš tednik Koroška

kulturno - politično glasilo · svetovnih in domačih dogodkov

3. leto / številka 16 | V Celovcu, dne 18. aprila 1951 | Cena 55 grošev

Moške-
POLO SRAJCE
KRAVATE
KRATKE NOGAVICE
Grüner
Celovec - Klagenfurt, Burggasse

Nauki

V zadnjem času so listi, koroški in inozemski, zopet obširno pisali o koroških Slovencih in o koroškem vprašanju. Med vladnima strankama se je vnel hud boj in sicer ne o načinu, kako bi zadevo rešili, marveč o medsebojnem očitanju, da bi katerakoli vladna stranka dala Slovencem košček tega, kar predvideva ustava in kar tirjajo mednarodne obveznosti države.

Če danes mirno premotrimo sliko, ki se nam je nudila v zvezi s časopisnim bojem, tedaj smemo ugotoviti naslednje:

1. **Koroško vprašanje obstoja!** Včasih so si merodajni in odgovorni prizadevali, da pokažejo svetu, da tega problema sploh ni. Slovenci so tu; noben poizkus Slovence utajiti, pa naj si bodo volilne številke ali številke ljudskega štetja, ni v stanu spremeniti tega dejstva. To je tudi slika, ki jo prinaša inozemsko časopisje.

2. **Koroško vprašanje je nerešeno!** Mnogo govorijo o dvojezičnem ozemlju in naša skromna zahteva po dvojezičnih napisih, kakor to izrecno predvideva tudi člen 7. državne pogodbe za Avstrijo, je povzročila skoraj revolucijo v deželi.

Našo zahtevo po deželnem šolskem nadzorniku, ki mora znati tudi slovenski, so označili kot nezaslišano, čeprav člen 7. državne pogodbe za Avstrijo tirja celo poseben oddelek deželnega šolskega sveta za dvojezične šole in za slovenski pouk.

3. **Kdo je pristojen?** Kadar je treba rešiti slovenske vloge, tedaj ni pristojnega mesta. Iz oddelka v oddelek deželne ali zvezne vlade romajo spisi, obležijo mesece dolgo v predalih gotovih pisalnih miz in rešitve ni, čeprav poslovnik predpisuje rok za rešitev aktov in sicer 6 mesecev.

V „Neue Zeit" z dne 5. aprila t. l. št. 77 smo brali, da je pretežna skrb za dobrobit deželanov v rokah gospoda deželnega glavarja. Ta ugotovitev je seve načelno zelo važna. Deželni glavar seve nosi potem takem tudi vso odgovornost. Gospod deželni glavar je odgovoren, da ni slovenske gimnazije, da ni slovenske kmetijske šole, da slov. gosp. šol tako dolgo niso upoštevali v deželnem proračunu, g. deželni glavar je torej odgovoren, da nadzornik za ljudske šole ne zna slovenski, da imamo kulturni referat in kulturnega referenta, ki se za slovenske kulturne zadeve sploh ne meni! Sedaj torej tudi vemo, kdo je odgovoren za to, da slovenske vloge ne najdejo rešitve.

4. **Slovencem in njihovim zastopnikom odrekajo pravico zastopati slovenske kulturne, gospodarske in politične potrebe.** Sami pa tekom šestih let niso našli niti koraka k ureditvi označenih razmer. Mi dobro vemo in tudi ne tajimo in ne skrivamo, da imata obedve vladni stranki med svojimi volilci veliko število Slovencev in to iz gospodarskih in svetovnonazornih vidikov. Nobena stranka pa še ni doumela, da iz tega dejstva sledijo za njo tudi obveznosti do slovenske kulturne celote. Nismo še slišali, da bi zastopnik katerekoli stranke povedal, da zahteva člen 149 državne ustave, da morajo Slovenci od dajatev za kulturne, vzgojne in socialne zadeve dobiti svoj del iz državnega, deželnega in občinskih proračunov. Nobena stranka ni pozvala učiteljstva, da mora izvajati šolske predpise, ki se tičejo slovenskega pouka v šoli, pač pa naprej hujskajo proti temu.

To so nauki, ki so jih nam narekovali zadnji tedni in ti nauki so tudi smernice našemu delu. Vse za enakopravnost obeh narodov v deželi, vse za odstranitev nacionalne mržnje; časi so tako resni, da za nadaljevanje brezpravnosti in nacionalne mržnje ni ne mesta in ne potrebe v koroški politiki.

Severna Koreja želi razgovore

Predlog Severne Koreje

Severnokorejski radio v glavnem mestu Pjoengjang je sporočil v nedeljo zvečer: Severnokorejska vlada je predlagala Organizaciji združenih narodov, naj bi ta poizkušala doseči mirno rešitev korejskega spora. Moskovski radio je nato sporočil v ponedeljek zvečer celotno besedilo predloga severnokorejske vlade Združenim narodom. — V predlogu je izražena zahteva po sklicanju zastopnikov vseh držav, katerih koristi so prizadete na Koreji. Nadalje zahteva predlog ustavitev sovražnosti na Koreji ter takojšnjo umaknitev vseh tujih vojaških sil s Koreje.

Končno obtožuje severnokorejska vlada čete Združenih narodov grozovitosti napram korejskemu prebivalstvu ter s tem v zvezi zahteva postopanje proti Amerikancem kot vojnim zločincem.

Odgovor Amerike

Zastopnik ameriškega zunanjega ministrstva je v ponedeljek zvečer izjavil, da Združene države ne nameravajo voditi napram Severni Koreji in komunistični Kitajske politike popuščanja in omahovanja.

Že preje pa je na zborovanju ameriške demokratske stranke izjavil predsednik Truman, da je treba nadaljevati z boji na Koreji, ker bo drugače začel komunizem z napadom na drugem mestu, ki je verjetno bližje Ameriki. Končno je poudaril Truman, da so Združene države vedno pripravljene za mirno rešitev spora na Koreji, vendar mora ta rešitev temeljiti na načelih, ki so podlaga Organizacije združenih narodov.

Indija posreduje

Medtem se je indijska vlada znova obrnila na komunistično kitajsko vlado v Pekingu s predlogom za mirno ureditev korejskega spora. Besedilo tega indijskega predloga pa še ni znano.

Še napredovanje na Koreji

Medtem tudi še vedno trajajo boji na korejskem bojišču, kjer čete Združenih narodov polagoma napredujejo proti severu. Odpor komunističnih čet je le malenkosten. Komunisti so začeli z požiganjem vseh krajev, od koder se umikajo in gosti oblaki dima pokrivajo bojišče.

Trygve Lie na Balkanu

Glavni tajnik Združenih narodov, Trygve Lie, se je mudil koncem preteklega tedna v Beogradu, odkoder je odpotoval naprej v Grčijo, kjer se je v Atenah razgovarjal s člani grške vlade.

Trygve Lie bo obiskal še nekatere druge države ob Sredozemskem morju, verjetno Turčioj in Egipt.

Zagotovila Jugoslaviji

V soboto je priredila jugoslovanska vlada v čast Trygve Lie-a slavnostno večerjo, na kateri je nazdravil glavni tajnik Združenih narodov predsedniku vlade maršalu Titu. V govoru je zagotavljal Trygve Lie, da Združeni narodi ne bodo zapustili Jugoslavije, ako bi bil mir ogrožen v tem delu sveta.

Nadalje je najavil v svojem govoru Trygve Lie ojačano gospodarsko pomoč Organizacije združenih narodov Jugoslaviji ter je pri tem poudaril velike zasluge jugoslovanske vlade pri ohranitvi miru na svetu.

Nova pomoč Jugoslaviji

Francosko zunanje ministrstvo je sporočilo, da so bila uspešno zaključena trgovska in finančna pogajanja med Francijo in Jugoslavijo. Uspeh teh pogajanj je trgovska pogodba, ki predvideva izmenjavo blaga v vrednosti okrog štirih milijard frankov (okrog 250 milij. šilingov). Francija bo dobavila Jugoslaviji stroje in opremo za industrijske naprave. Jugoslavija bo dobavila Franciji razne surovine. Nadalje se je jugoslovanska vlada obvezala, da bo plačala Franciji 15 milijonov dolarjev v desetih letih kot odškodnino za podržavljeno francosko premoženje v Jugoslaviji.

Predsednik Truman je sporočil ameriškemu kongresu, da je dovolil Jugoslaviji nadaljni kredit v višini 29 milijonov dolarjev Ta znesek naj bi omogočil Jugoslaviji nakup surovin za izpopolnitev in oborožitev jugoslovanske vojske.

Novi vrhovni povelj. na Daljnem Vzhodu

Naslednik generala MacArthurja kot vrhovnega poveljnika na Daljnem Vzhodu je general Ridgway (izg. Ridžvej). Ta je v soboto oddal poveljstvo nad 8. ameriško armado na Koreji generalu van Fleet-u in je z letalom odpotoval v Tokio na Japonskem.

Novi vrhovni poveljnik je nato izdal poslanico japonskem narodu, v kateri zagotavlja, da bo poizkušal v smislu navodil predsednika Trumana čimprej doseči mirovno pogodbo za Japonsko.

Svetovalec ameriškega zunanjega ministra, John Foster Dulles, je tudi z letalom že odpotoval v Tokio, da bi z generalom Ridgway-em razpravljal z zastopniki japonske vlade o osnutku japonske mirovne pogodbe.

KRATKE VESTI

Jugoslavija je zaprosila zapadne velesile za pomoč v orožju. Prošnjo zdaj premotrivajo v Washingtonu. To dejanje jugoslovanskih politikov je toliko bolj presenetilo, ker je Tito prej vedno poudarjal, da vojaške pomoči ne bo zahteval.

Iz Zapadne Nemčije so po „krivih" poteh dobavljale razne tvrdke strategičen material v vzhodno cono in Sovjetsko zvezo. Obstojala je prava tajna organizacija, ki je spravila po dosedanjih dognanjih materiala za nad 100 milijonov D-mark onstran „železne zavese".

V Ameriki so obsodili na smrt gospo in gospoda dr. Rosenberg, ki sta bila izdajala atomske tajnosti Sovjetom. To sta bili do sedaj edini dve smrtni obsodbi v tozadevnih procesih, ki so se vršili zadnje čase v USA.

V Indiji je naraslo, kot je dokazalo novo ljudsko štetje, število prebivalstva od leta 1941 pa do sedaj (v desetih letih torej) za 42 milijonov. To število je jako visoko, posebno če pomislimo, da Indijci povprečno umrejo že 28-timi leti (v Evropi znaša povprečna starost 60 let). Temu so krive lakota in kuge, ki so v Indiji takorekoč na dnevnem redu.

Radio Slovenija, studio Ljubljana, na valu 327 m, je začel svoje delo po novi oddajni postaji, ki ima 135 kw, v nedeljo 15. IV. t. l. S tem bo mogoče Ljubljano slišati daleč naokrog, tudi na Koroškem, bolje kot doslej.

Nova socialistična stranka v Italiji

V Italiji so se združile razne skupine protikomunističnih strank pod vodstvom Saragata in Romita v novo socialistično stranko, ki se imenuje: Italijanska sekcija socialistične internacionale.

Nova stranka je izdala v nedeljo manifest, v katerem je poudarjena važnost boja proti kapitalizmu. Značilnost manifesta združene italijanske socialistične stranke je v tem, da priznava važnost sporazuma Atlantske zveze, ki je važen činitelj za ohranitev svetovnega miru.

Volitve v Grčiji

V nedeljo so bile občinske volitve v Grčiji. Izid volitev še ni dokončno znan, vendar pa je iz dosedanjih rezultatov mogoče zaključiti, da so desničarske stranke znatno pridobile na glasovih. Le v Macedoniji imajo v več občinah večino levičarske stranke.

Nemiri v južni Perziji

Krvavi nemiri v območju južnoperzijskih petrolejskih vrelcev še trajajo. Vlada je nad tem območjem proglasila obsedno stanje.

Okrog 20.000 demonstrantov, ki so jih vodili komunisti, je zahtevalo takojšnjo odstranitev „britanskih izkoriščevalcev".

Sklep koroške socialistične stranke

Preteklo soboto in nedeljo je bil v Celovcu letni občni zbor koroške socialistične stranke, ki se ga je udeležil tudi notranji minister Oskar Helmer.

Na občnem zboru so sprejeli tudi resolucijo, ki določa smernice politike socialistične stranke na Koroškem. V resoluciji je med drugim rečeno:

„Odklanjamo kakršnokoli propagando, ki bi mogla povzročiti razdor in sovraštvo med nemško in slovensko govorečim prebivalstvom.

Enotnost Koroške zagotavlja samo sporazumno in skupno delo vseh Koroščev."

Politični teden

Tokrat res ni primanjkovalo daljnosežnih in nepričakovanih dogodkov. Ena sama brzojavka je našla odmev po vseh svetovnih prestolnicah, povzročila izredne vlade seje, časopisne konference v nočnih urah in poleg tega za svetovno časopisje veliko senzacijo.

V noči od prejšnjega torka na sredo je predsednik Truman v kratkih besedah obvestil generala MacArthurja, da ga razrešuje vseh njegovih vojaških in civilnih funkcij na Daljnem vzhodu.

Njegov naslednik je general Ridgway, eden izmed poveljnikov UNO armad na Koreji.

Končano je eno izmed poglavij korejske vojne.

Zakaj je bil MacArthur odstavljen in kaj je on hotel doseči?

Prvo: verjel je v neko vojaško-politično idejo. Časopisje vseh prizadetih držav se je zadnje tedne srdito borilo zanj ali proti in vedno je prišel do izraza očitek, da hoče general voditi politiko. Mogoče je bilo to v nekem smislu utemeljeno. Proti temu stališču je postavljal MacArthur s svojimi političnimi in vojaškimi prijatelji svoje stališče. Zastopal je do zadnjega mnenje, da je korejska zadeva res vojaško-politična zadeva, da je pa prav vsled tega potrebno nasprotnika najprej vojaško prisiliti v kot in nato z njim začeti pogajanja. Sledeč temu načelu je na lastno roko izdajal daljnosežna vojaška povelja (prekoračenje 38. vzporednika itd.); dajal pa je tudi politične izjave, ki so bile večkrat nasprotne politiki ameriškega zunanjega ministrstva. To je privedlo do znanega sestanka s Trumanom, toda svojih obljub MacArthur menda ni držal. Razkol med njim in zunanjim ministrstvom je postajal vedno močnejši, ker je MacArthur po drugih poteh skušal uveljaviti svojo vojaško-politično smer.

Čeprav je svoječasno izjavil „da bodo v tretji svetovni vojni le mrtvi zmagali", očividno ni verjel, da bi iz korejskega konflikta utegnila nastati splošna svetovna vojna. Bil je prepričan, da je mogoče komunistično Kitajsko spraviti na kolena, če bi ji poslali za vrat pol milijona nacionalističnih Kitajcev s Formoze, če bi bombardirali mandžurska industrijska središča, uničili prometne zveze in nato napol premaganemu ponudili časten mir. MacArthurjeva bistvena postavka je seveda bila, da Sovjeti ne bodo posegli v dogodke.

Medtem ko je on kolikor toliko samovoljno odločeval na Daljnjem vzhodu, so se ameriški in drugi politiki trudili za sporazum s kitajsko delegacijo v Lake Success. Posredovale so Indija, Velika Britanija, Francija, arabske države itd. Mogoče je bil MacArthur tisti, ki je prekrižal marsikateri račun in prišlo je verjetno tako daleč, da bi Truman in Acheson morala spraševati generala, kaj naj govorita, oz. kaj naj zapovesta...

Na Koreji se v okviru UNO bore ne samo ameriške, temveč tudi britanske, turške in druge čete. Njih vlade pa zahtevajo pri vojaških in političnih odločitvah tudi svojo besedo.

Spor okrog MacArthurja se je vedno bolj zaostreval. Angleži in Francozi so v Washingtonu nastopili proti njemu. — Attlee se je, kakor znano, peljal na posvet k Trumanu zgolj radi vprašanj Daljnega vzhoda. Pleven tudi ni pozabil svetovati sklenitev miru, oziroma večjo popustljivost. Indijski vodilni državniki so vedno našli v osebi MacArthurja kamen spotike.

Ali bi nadaljevanje MacArthurjeve vojaško-politične strategije res privedlo do splošne vojne?

Tisti, ki to trde, navajajo kot dokaz, da je na mandžurski meji zbrana velikanska armada nad 60 divizij, ki samo čaka na povelje za vdor v Korejo. UNO armada bi se znašla pred isto nevarnostjo uničenja kot pred meseci. Torej novi napori in nove žrtve Amerike in zaveznikov. Če bi potem vrgli na celino pol milijona Čang-Kaj-Šekovih vojakov, bi to pomenilo vojno s Kitajsko in Sovjetska zveza, če bi že takoj ne posegla vmes, bi Kitajce materielno podpirala. Vsa vojaška in gospodarska moč Amerike in zaveznikov bi bila vprežena v to vojno, za katero je še vprašanje, če jo je sploh mogoče zmagovito končati. Največja nevarnost bi pa nastala v tem, da bi Evropa ostala vojaško zanemarjena in bi utegnila tako postati plen komunizma.

Zagovorniki MacArthurjeve strategije pa pravijo, da bi vsako popuščanje napram komunizmu temu le koristilo. Voditelji ameriške republikanske stranke opozarjajo na velikanske strateške in gospodarske pridobitve Sovjetov po zadnji svetovni vojni na Daljnem vzhodu. Z Mandžurijo in Notranjo Mongolijo je Sovjetska zveza pridobila dve na skrajnem Vzhodu ležeči deželi, v katerih je osredotočena vsa velika industrija in kjer leže velika in dragocena rudna bogastva. Od tukaj morejo Sovjeti hitro in poceni oborožiti in industrializirati Kitajsko. Če sedaj Amerikanci sklenejo na Daljnem vzhodu nekak sporazum dvomljive vrednosti, bi te načrte s tem pospešili ali vsaj omogočili. Izpolnitev teh načrtov pa bi neposredno ogrožala Japonsko, ki bi ostala (če bi prišlo do mirovne pogodbe in umika ameriških čet) osamljena in bi bila prisiljena stopiti v novo azijsko skupnost, o kateri sovjetska in kitajska propaganda tako mnogo govore.

Radi tega ima MacArthur prav, ko zagovarja prenos vojnih operacij na sovražnikovo ozemlje, ker bi s tem bil sovražnik najhuje zadet.

S Trumanovo odločitvijo pa je zmagalo prvo stališče. Potek dogodkov bo pokazal, v koliko je bilo pravilno in potrebno.

MacArthurjev odhod iz Tokia je bil nadvse svečan. Vsa japonska vlada se mu je prišla zahvalit za pomoč, katero je dal pri obnovi Japonske. Njegovi ugledni prijatelji mu pripravljajo v Ameriki prisrčen in velik sprejem. Prenaglo je reči, toda občutek imamo, da se bo vse rešilo v smislu tradicionalne ameriške demokracije, kjer se politični nasprotniki ne streljajo med seboj in kjer ni opozicija v zaporih, temveč ji je še več dovoljeno kakor odgovornim državnikom, kajti prvim hudim besedam na obeh straneh že sledijo pomirljive.

Politika skupne varnosti držav UNO ostane in se je v neki meri celo potrdila. No Koreji gre vojna sicer naprej, toda neke reči, ki so nasprotnika preveč bolele, so izginile. UNO je trenutno prevzela s Trumanovim ukrepom iniciativo v svoje roke, nasprotnik bo moral močno premisliti, kaj bo ukrenil. Pomirjenje na Vzhodu je možno in odprta so vrata za koncesije s strani Zapada, seveda le do neke mere.

In drugod po političnih in vojaških obzorjih?

Anglija žaluje za svojim dolgoletnim zunanjim ministrom Bevinom. Pred tedni je zbolel za pljučnico in je že kazalo, da bo povsem ozdravel, toda opešalo mu je srce. Bevin je bil eden najpriljubljenejših politikov zadnje dobe. Kjub temu, da je pripadal Delavski stranki, so tudi konservativci večinoma odobravali njegovo zunanjo politiko. Njegovih zaslug za ohranitev miru na svetu ne more nihče podcenjevati.

V Parizu so se zbrali zunanji ministri šestih držav, ki so se priključile Schumanovemu načrtu. Razpravljali so o onih preostalih nerešenih točkah tega načrta, ki jih niso mogli rešiti njih namestniki na prejšnjh zasedanjih. Schumanov načrt prihaja počasi v življenje. Angleži se še vedno drže ob strani. Največje važnosti pa je, da pri tem načrtu prišlo do zbližanja med Francijo in Nemčijo. V Parizu je bil nemški kancler Adenauer in je povedal, da se nemški in francoski narod ne bosta nikdar več medseboj vojskovala. To je bil po 20 letih prvi obisk nemškega kanclerja v Parizu.

Jugoslavija je po zadnjih vesteh že deloma prebrodila prehranjevalno krizo. Ljudstvo ima zdaj najpotrebnejše. Nadaljnji važen korak pomoči pa predstavlja materialna pomoč na strojih za mlado jugoslovansko industrijo. ki je vsled neizpolnjenega petletnega načrta zašla v slepo ulico. Zapad bo tudi poslal kredite za izgradnjo oboreževalne industrije, ker se Jugoslavija slejkoprej počuti ogroženo po sosednjih kominformističnih državah.

V Perziji glede podržavljenja petrolejske in naftine industrije ne izgleda tako hudo kot je bilo na prvi pogled. Ministrski odbor perzijske vlade za te zadeve je pristal na to, da bo ves načrt šele tekom mesecev preštudiral. Kljub temu pa je prišlo do demonstracij proti angleškim državljanom. Sicer je perzijska vlada podvzela kazenske ukrepe, vendar so Angleži opozorili na to, da imajo o bližini nekaj svojih vojnih ladij...

Na meji Sirije in Izraela je prišlo do obmejnega spopada, ki še ni poravnan. Sirijci so obstreljevali izraelsko vojaško patruljo, ki je vdrla na njih ozemlje. Izraelcem pač primanjkuje ozemlja za naselitev vseh priseljencev. V tem predelu bo še večkrat vroče...

NOVA VLADA SLOVENIJE

Vzporedno s preosnovo osrednje jugoslovanske vlade so bile preosnovane tudi vlade v posameznih jugoslovanskih republikah, torej tudi v Sloveniji.

Po novi uredbi ima vlada Ljudske republike Slovenije naslednji sestav:

Predsedstvo vlade ter ministrstvo za notranje zadeve, za finance, za pravosodje in za delo. Poleg teh ministrstev so še Sveti in sicer poleg Gospodarskega sveta še Svet za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti, za prosveto in kulturo, za ljudsko zdravje in soc. skrbstvo, za energetiko in ekstraktivno industrijo, za predelovalno industrijo, za gradbene in kumunalne zadeve, za kmetijstvo in gozdrastvo ter za blagovni promet.

Predsednik nove slovenske vlade je Miha Marinko, trije podpredsedniki so: Ivan Maček, dr. Marijan Brecelj ter Sergej Kraigher. Ostali ministri so: Boris Kraigher, Zoran Polič, dr. Helij Modic, Tone Fajfar, Boris Ziherl, dr. Jože Potrč, Stane Kavčič, Janez Hribar in Viktor Avbelj. Vlada ima torej poleg predsednika še 12 ministrov.

Predsednik Ljudske skupščine, ki je nekak predsednik republike, je Josip Vidmar. Podpredsedniki so: Ivan Regent, Edvard Kocbek in France Bevk.

PONOVNO RACIONIRANJE NA MADŽARSKEM

Madžarska vlada je spet odredila racioniranje kruha in moke. Normalni potrošniki dobijo dnevno 25 dkg kruha, težki delavci, intelektualci in razni drugi poklici dobijo dodatek kruha, ki znaša 5 do 30 dkg na dan. Kmetje ne dobijo živil na nakaznice.

Razen kruha je racionirana na Madžarskem tudi prodaja mesa (30 dkg tedensko), maščob, mleka in sladkorja.

PRVA LIBIJSKA VLADA

Prejšnji teden je bila sestavljena prva libijska vlada. V smislu določil Glavne skupščine Združenih narodov se je libijska narodna skupščina odločila, da takoj ustanovi enotno vlado za vso Libijo, sestavljeno iz šest ministrov, od katerih bodo trije zastopali Tripolitanijo, dva Cirenajko in eden Fezzan. Izgleda, da je izbira bivšega predsednika pokrajinskega sveta za Tripolitanijo Mahmuda Muntasserja za ministrskega predsednika prve libijske vlade zelo povoljna. Mahmud Muntasser pripada eni izmed najstarejših tripolitanskih rodbin ter je bil vzgojen v Italiji. Je dober poznavalec skoraj vseh evropskih držav, predvsem pa podčrtavajo njegovo zmerno naravo.

Dokler narodna skupščina ne bo končala dela za sestavo bodoče libijske ustave, prva libijska vlada ne bo imela izvršilne oblasti. Vendar pa bosta obe vladi, ki upravljata Libijo, to je Velika Britanija in Francija, v prihodnjih mesecih postopoma prenesli svojo oblast na začasno vlado.

Treba pa bo opraviti še mnogo pripravljalnega dela, preden bo cirenajški emir lahko zasedel prestol neodvisne Libije. Vendar pa to delo napreduje po smernicah, ki so jih začrtali Združeni narodi.

Pozdrav domovini

Lakenheat, 31. III. 1951.

Tri Korošice smo se tako po naključju znašle tukaj, rade beremo zlasti povesti, ki jih je pisal Karel Mauser, sicer smo se pa s sedanjim „Golobčkom" tudi sprijaznile. Ker smo že pri „Tedniku", naj za njegove bralce napišemo nekaj vesti o našem življenju v Vel. Britaniji.

Takoj v začetku Vam priznamo, da smo vse tri takšne kot tisti „Kranjski Janez" tam nekje v Ameriki. Zelo težko pričakujemo ta „Naš tednik" in prvo so vselej domače novice, potem „pozobamo" šele drugo. In zmiraj je poleg žalostnih in resnih novic tudi še kaj veselega in šaljivega. In tako vse tri v duhu žalujemo ob svežih grobovih z znanci, se veselimo z veselimi, smejemo se šaljivcem in iščemo divje lovce po Djekšah, na Peci, na Obirju in čakamo na lisičjo župo.

Ko smo letošnjo zimo vmes prebirale o tem visokem snegu, smo se kar tresle vse tri in še v kinu smo videle vse sorte prikazni.

Medtem ko so se po mnogih krajih vsled obilnega snega udirale strehe in so ljudje padali tudi s streh, smo tukaj vso zimo pasli živino. Goveja živina, konji in še svinje so noč in dan zunaj. Traktorji so obračali zemljo, ki je rodovitna. Farmarji sejejo tukaj samo pšenico, ječmen in oves. Rži tukaj ni in tudi ne črnega krušeja, katerega še pogrešamo.

Sneg tukaj v tem delu Anglije ne pada, pač pa je bilo več dežja kakor lansko zimo in so bile na več krajih hude povodnji, ki so težko prizadetim prebivalcem napravile mnogo škode na polju in vrtovih.

Farmarji se tukaj intenzivno pečajo z živinorejo, kar se jim tudi najbolj izplača. Sicer so pa Angleži dobri ljudje in nam trem križ tujine ni pretežek. Angleži ljubijo svoje domove in tisto odprto ognjišče (fire place), kjer posedajo, berejo časopise in kadijo svoje čedre pozno v noč.

Da Vam ne bomo prenadležne, moramo pomalem končati naše prisarjenje, tri smo danes skupaj, ena piše, torej jaz pišem, oni dve mi narekujeta. Ena je iz Bilaka (Villach), tista pravi krompirju čompe. Ona druga, pa Vam rečem, da je kar pol advokata. Jaz sem kar tiho in pišem, saj komaj utegnem obema, tako drčim za njima.

Pogosto se spominjamo naših dobrih mamic in tudi naših dušnih pastirjev. Pozdravljamo Kranjskega Janeza in lovce, ta prave in ta divje, da bi nam še večkrat kaj šaljivega napisali. Še tole: Ena se je ravno sedaj spomnila lovske pesmi in pravi, da so jo njen dedej peli in namesto, da bi mi počasi narekovala, da bi jaz mogla hitro pisati, je pa šele peti začela tisto pesem. Zdaj pa nisem mogla več tiho biti. Pa sem ji rekla: „Za božjo voljo, tega pa ja ne moreš zahtevati, da bi jaz melodijo tudi pisala, ko še v glavno šolo nisem hodila.

Dedej so torej peli:

Ko b' vsi jagri taki bli,
k'se v Stari vasi najdejo,
bi vsi zajci čakali
do sive starosti.

Pošljemo Vam tudi izrezek iz časopisa s sliko, kako smo tukaj o Veliki noči plavali.

Sedaj me pa že zares konec tega pisarjenja skrbi. Obe mi narekujeta vse vkrižem. Meni se že kar temno dela pred očmi. Rada bi obema ustregla. Poslušam tisto iz Bilaka in potem ono drugo, ki je menda advokatski poklic zgrešila in mene že roka boli od pisanja. Zato bom pač stavkati začela, saj štrajk je menda dandanes kar nalezljiv.

Torej, cenjeno uredništvo, da nam naše žlobodranje ne boste preveč zamerili, pa končajmo. Vse tri še prosimo za knjige in za Mohorjev koledar ter vse bralce „Našega tednika" prav prisrčno pozdravljamo. **Tri Korošice.**

*

Pismu je bila priložena pesmica, ki jo objavljamo na 4. strani današnje številke „Našega tednika" pod naslovom: Naši domovini.

„Slehernik" V ŽELEZNI KAPLI

Na belo nedeljo, 1. aprila, nam je naša farna mladina spet pokazala po stari navadi za velikonočni čas lepo versko igro in sicer letos kar „Slehernika".

Duhovna igra pretresljiva
v podobah živih vam odkriva,
kako pred večnega Sodnika
je glas poklical slehernika!

Tako nam je napovedal glasnik v začetku igre in res smo videli Slehernika, kako „mu le posvetnost misli ravna" — kako je kljub bogastvu trd do reveža in ves pogreznjen v greh. Ko je sredi veselega gostovanja nenadoma stopila smrt k njemu, je celo tudi nas pretreslo in z njim smo čutili, kako se mu vse izmika in nikjer spremljevalca ne najde. Šele vera in dobra dela sta mu pomogla do pokore in rešenja.

Za konec pa smo še videli živo velikonočno sliko, vsi igralci zbrani okrog križa, najbliže križu pa Slehernik in poleg njega smrt, ki pa nad njim nima več moči, ker je Zveličar s smrtjo na križu tudi našo smrt premagal.

Veseli smo naše mladine in ji hvaležni, da nam je to igro pokazala. Nismo pričakovali tega: igralci — Slehernik in tudi ostali — so se zares potrudili. Kar videti je bilo, kako so se nekateri docela vživeli v svojo vlogo. Vse pa je še podprla lepa scenerija, obleka iz takratnih časov, tako da smo res zadovoljni odhajali iz farne dvorane.

Igro bomo v nedeljo 22. aprila opoldne spet ponovili in vabimo tudi znance od drugod.

Pesem — naše veselje

V Št. Rupertu pri Velikovcu smo v nedeljo 15. t. m. nekaj posebno lepega doživeli. Obiskal nas je kvintet „Slavček" iz Roža. Od tedaj, ko smo zvedeli, da pride, smo se že nanj veselili.

Naša okolica je lepa; rodovitna ravnina, na severu hribi, na jugu Drava in Savinjske planine ter razgled na Podjuno onkraj Drave. Šentruperška fara je sicer zelo razkosana in raztresena, a vendar se včasih le zberemo skupaj, kar nas je enakomislečih in sicer v samostanu, pri naših pridnih sestrah. Dolga leta so že med nami. Pri njih je naše kulturno središče. V cerkvi blizu samostana pa najdemo duhovne hrane. Koliko dobrega so za našo okolico storile redovnice, ve le ljubi Bog. Nešteto dobrih gospodinj in mater je izšlo iz njihove šole. Bivše gojenke se še sedaj zatekajo rade k njim po nasvete in pomoč v vsaki potrebi. Res, sestre izvršujejo tudi duhovna in telesna dela usmiljenja. Za ves njihov trud smo jim iskreno hvaležni in prosimo, da bi še nadalje ostale med nami.

No, tudi „naši slavčki" so našli pot v samostan. Hoteli so zapeti dekletom, ki bodo kmalu odšla iz poletnega tečaja na svoje domove. Pa so jih dekleta prehitela in so ona njim preje zapela in sicer v pozdrav. Tudi župnik, preč. g. dr. Franc Zeichen, so jim izrekli dobrodošlico. Povedali so nam, da so Rožani znani dobri pevci in pojo, kadar in koder morejo ter nakazali globlji pomen pesmi za človeka. Za pozdrave se je zahvalil g. dr. Valentin Inzko, pevovodja „Slavčka", in po nekaj uvodnih besedah prešel na program.

Zadonele so naše mile narodne in umetne pesmi. Glasovi so doneli, kakor čistozveneče strune, naša srca so uživala ob besedilu in melodiji.

Pošteno smo se nasmejali pri vmesnih smešnicah, celo uganke smo morali reševati in vsi skupaj peti. Sami sebe smo bili pri tem veseli; saj smo vedeli, da tudi nekaj znamo. Za spremembo so nam vmes zapela še dekleta. Mnoge je do solz ganila pesem „Lipa".

Prehitro nam je minil še naslednji del programa. Spet smo ugotovili, kot mnogi drugi, da so posebno naše koroške pesmi lepe.

Žal so pevci tudi morali končati. Mi pa smo še ostali pod vtisom naše pesmi, dragocene, ljubljene svetinje, ki jo bomo ohranili, dokler bodo naša srca čutila slovensko in krščansko.

Dekleta so za odhodnico „Slavčku" še prav ubrano zapela.

Upamo, da za 3. maj — praznik Vnebohoda kaj lepega pripravljajo in bomo ob razstavi in prireditvi prijetno presenečeni.

Slavčkom prisrčna hvala za obisk in še pridite med nas!

Ljubitelj petja.

Hiša perila KEIMEL, Beljak-Villach, v bližini Autobahnhof — priporoča kvalitetno moško, damsko in otroško perilo, nogavice itd. pa res nizkih cenah. — Kupujte zato zmeraj v hiši perila KEIMEL Beljak-Villach

KUPUJTE DOBRO KNJIGO!

Bizmanske

Lepe in poceni oblekce za deklice in dečke, nogavice, srajčke in drugo kupite najbolje v trgovski hiši

Farmanek

Beljak-Villach, Rathausgasse

Služba božja na Brnci

V skrbeh smo Brnčani, ker se bolezen našega č. g. provizorja Stindla nikakor noče hitro odpraviti. Zgleda, da še nekaj časa ne bodo smeli oskrbovati naše fare. Sedaj prihajajo k nam č. duhovniki iz Podvetrova. Škoda, da niso zmožni slovenskega jezika. Tako pogrešamo sedaj že od misijona sem pri drugi nedeljski maši pridigo.

Letošnji misijon v postu je res pokazal, da je med nami prava lakota po božji besedi. Vedno bolj polna je bila cerkev pri slovenskih misijonskih pridigah. In sedaj, ko bi morali vsejani nauk gojiti in mu nedeljo za nedeljo prilivati, pa ni pridige. Le prebridka je resnica, da zamre versko življenje brez rednega krščanskega nauka. Res, da je pomanjkanje duhovnikov, ki obvladajo tudi slovenski jezik, veliko. Pa mislimo, da bi se že našla kaka zasilna rešitev. Morda bi se pa nas le usmilil kateri od sosednih župnikov, da bi prišel, če ne dopoldan pa vsaj ob nedeljah zvečer, in imel krščanski nauk. Ne bo govoril pred praznimi klopmi, tako kakor tudi g. misijonar ni govoril prazni cerkvi.

Morda pa bere tudi č. g. misijonar te vrste. Naj bi ga ganila ta naša prošnja po pridigi v materinem jeziku in bi prišel z dovoljenjem škofovim k nam vsaj ob nedeljah. Bodo gotovo tudi naš g. provizor veseli in hvaležni, če bo njih fara vsestransko dobro oskrbljena. Seveda nas skrbi tudi krščanski nauk v šoli.

Poglejte, take skrbi imamo. Pa mislimo, da so resne in velike, tako, da bi jih morali tudi vsi za to merodajni poslušati in nam jih odvzeti. Ko bomo dobili spet božjo besedo v materinem jeziku, Vam bomo pa tudi to veselo novico sporočili, da se boste še tudi drugod z nami veselili.

Naše gospodinjske šole — zaključek šolskega leta

Na gospodinjski šoli v Št. Jakobu v Rožu bo zaključek šol. leta v nedeljo, dne 29. aprila. Na gospodinjski šoli v Št. Rupertu pri Velikovcu pa bo zaključek šol. leta na praznik, dne 3. maja.

Na dan zaključka šol. leta bo že dopoldne otvoritev razstave in popoldne bo lepa zaključna prireditev z igro.

Vabimo predvsem starše in sorodnike učenk, nato pa tudi vse ostale, da si ogledajo razstavo in da se udeležijo v čim večjem številu zaključnih prireditev obeh gospodinjskih šol.

„Slavček" v Št. Jakobu

Št. Jakobčani in drugi prebivalci Zgornjega Roža, pridite v nedeljo 22. IV. ob 3. ure popoldan v dvorano k Cvitarju. Slišali boste prepevati pevski kvintet „Slavček", ki je začel svoje potovanje po Koroški.

Ob lepih umetnih in narodnih pesmih se boste vsi razveselili.

Za dobro voljo bodo skrbeli tudi po Rožu dobro znani Bovtižarjevi godci.

Ljubitelji lepe pesmi, ne zamudite tega koncerta! Prisrčno vabljeni!

Spisal: J. ŠIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZIJ NEMEC

ROMAN 11. NADALJEVANJE

Gospod župnik in Katica sta si skrivaj utrla solze iz oči, da, celo Francek je dvigaje koše s kozla nekam hitro mežikal, kakor bi se bal, da bi mu oči ne padle iz jamic; koracal je v kuhinjo, kamor je krenil ves sprevod.

Obedovali so v sobi zraven kuhinje, toda silno nemirno. Holoubkova mati je oči vedno upirala na Jožeta namesto v krožnik in že nekajkrati je ponovila: „Res, če bi te srečala kje na poti, te ne bi niti spoznala, tako si se spremenil, zredil si se in postal možat."

„Popravlja, kar je zamudil v semenišču," se je smehljal župnik, „ko takole čez eno ali dve leti popravi to zamudo in si opomore, se duševno in telesno ustali in do petdesetega leta ne bo na njem opaziti znatne spremembe —" župnik je zavzdihnil, očividno se je spomnil svojih petih križev...

„Mamica, kaj pa ste nam prinesli v koših," je obrnil kaplan pogovor v drugo smer.

„Glej no, dobro da si se spomnil. Moramo jih izpustiti. Ata ti pošilja dva para golobov. Dali so nam opravka, preden smo jih izpitali, pa so vredni truda, dajmo jih za ta čas pod rešeto in napojimo jih," je mati takoj vstala in poskrbela za golobe. Dajala je nasvete, kako naj ravnajo z njimi, da jim ne odletijo, da jim jih kdo ne ukrade, preden se udomačijo in navadijo. Gospod župnik ni bil nikakšen navdušen golobar, celo pečenih golobov. ni kaj posebno cenil. To zabavo je prepuščal Francku in gospodinji in zato je bila reja golobov pri njem precej zanemarjena. Kazal je sicer, da ga darilce veseli, toda Holoubkova mati je dobro čutila, da gleda na ptiče hladno, da nima razumevanja za njih lepoto in ceno. „Mi smo rojeni golobarji," se je opravičevala, „ta strast je pri nas dedna in ne smemo delati sramote svojemu imenu. Pa Jože tule je že zdavnaj pisal, da imate baje, kakor bajtar, samo poljske golobe, nič paradnega in zato je ata izbral najlepše kose."

Holoubek je držal krasno barvanega, ognjenega samca v roki in ga strokovnjaško ogledoval ter se veselil, kakšna radost bo, ko bodo krožili nad golobnjakom in se sprehajali po strehi. Ni se mogel od njih odtrgati in gospod župnik ga je moral opomniti, naj vendar pelje mamico k sebi v kaplanijo, da si tam udobno odpočije in se pogovori z njo, ko je že tako dolgo ni videl.

Holoubkovi je kaplanija ugajala. Prav za prav je prvič videla pohištvo, ki so ga gospodu Jožetu kupili v Plznu, lepo razpostavljeno postlano postelj, omaro, umivalnik, slike: „Lepo sobico imaš — kakor kletko, pa snažno. Kje si pa tole kupil, tega nisi imel," in vzela je v roke vezen prt z male mizice.

„To sem dobil," je razlagal Holoubek.

„To je lepo delo, kdo pa ti je to daroval?"

„Neka tukajšnja gospodična."

„Gospodična, glej no, kdo bi si bil mislil, da so tudi v hribih gospodične."

„O, pač! Več kakor pri vas. Tukaj je grad, prav za prav marof, in v njem je polno uradnikov."

„In tega ti tudi nismo dali," je pokazala mati na lep senčnik za luč. „Tudi darilo?"

„Nu, da."

„In tudi od gospodične?" se je dvoumno nasmejala Holoubkova. Kaplan je zardel, ne vedoč čemu. Glej, kako nenadoma dobivajo te reči poseben pomen, v kako čudno luč ga postavljajo darilca v materinih očeh. In mati je opazila vse: vrečico za uro, podstavek pod lučjo, preproge pri postelji in zdelo se je, kakor bi se nekam užalostila, kot da je darila ne veselijo; zato je tudi Holoubek jezno gledal nanje in si mislil: „Kako so pač sem prišla? Ah, stara Trousilka je vse to sem navlekla, pa sam ne vem, čemu in zakaj."

Mamica si je še ogledala vrt, pohvalila zelenjavo. V nedeljo se je kaplan pobahal z njo v srenji, peljal jo je skozi Markov in v ponedeljek se je že pripravljala, da odide.

„No, to bi bilo pa lepo, saj se še nismo niti dobro pomenili," ji je branil župnik. „Predpoldne mora gospod v šolo, vi pa z menoj, da si malo ogledava gospodarstvo, in v torek, če Bog da, vas ne bomo več zadrževali, saj vemo, da tudi na vas čaka doma delo. Gospod Jože vas pospremi, saj bo imel čas."

Gospod župnik si je mislil, pojdem z njo v polje in ji lepo, oprezno vse razložim. Holoubkova se je dala zlahka pregovoriti, da podaljša obisk za en dan, zato, ker je mislila: „To bo prav, da bom mogla govoriti z gospodom župnikom med štirimi očmi, povprašam ga o teh darilcih od gospodičen — da Jože morda ne bi..."

V ponedeljek po zajtrku sta malo pospremila kaplana proti Bučinam, potem pa je župnik zavil s Holoubkovo v polje k njivam, ki so jih imenovali „na farovškem". Holoubek se je še ob gozdu ozrl in videl, kako gospod župnik materi s palico kaže, kje je bil oves, kje rž, ječmen in kako jo pelje po široki meji okrog krompirišča dol k potoku in travnikom. Ni pa videl, kako se tudi mati ozira in gleda — in kakor hitro je utonil v gozd, se je ustavila, segla župniku v razlago in z zaskrbljenim obrazom dejala: „Prečastiti, nekaj imam na srcu, rada bi zvedela resnico, da bi lahko šla domov z mirnim srcem in lahko povedala možu vse, kar sem videla in slišala. Povejte mi, ali je Jože pošten? Ali se ne kvari?"

„Čemu pa ta skrb, mamica?" je presenečen vprašal gospod župnik in glavo mu je preletela misel, če ni morda kdo staršem pisal, tožil...

„V njegovi sobi sem videla vsakovrstne igrače in nekam težko je povedal, od koga je to dobil; gotovo je to od kakšne ženske in neprijetno bi mi bilo, ko bi morda..."

Župnik je čutil, da je materi težko govoriti o tej zadevi in da tega ne more povedati, kar misli. Zato ji je sam segel v besedo in ji počasi, resno pripovedoval, da ji je prav zato pisal, zato da jo je sem poklical, čeprav še doslej nič ni, da se še prav nič ni zgodilo, zato da

„ČESKI"

(Matevžu Worniku v spomin)

Bil je doma v šentiljski fari in večkrat je pripovedoval o župniku Česky-ju, ki je bil več let dušni pastir šentiljske župnije. Hudomušni tovariši so mu zato dali priimek „Češki". To je bilo, ko smo bili v Celovcu v bogoslovju od l. 1911 do 1915. Njegovo pravo ime seveda ni bilo „Češki", marveč Matevž Wornik. Slovenski tovariši so mu tudi pravili: Tevžej. Priimku „Češki" se je smejal in ga ni smatral za žalitev.

Umrl je naš dobri tovariš Matevž Wornik — „Češki".

Zadnjič sva bila dalje časa skupaj pred kakimi petimi leti pri duhovnih vajah na Tanzenbergu. Bil je še krepkega zdravja in stanovala sva med duhovnimi vajami v isti sobi. Niti malo nisem tedaj mislil, da ga bo čez pet let že krila hladna zemlja.

Bil je dober pevec in je znal igrati na harmonij. V bogoslovju je vodil pevski zbor slovenskih bogoslovcev.

Bila sva v istem letniku. Dvakrat na teden smo imeli skupen sprehod. Od dveh do štirih popoldne. Ob štirih je bil „haustus" ali mala južina. S sprehoda smo navadno prišli kake pol ure pred četrto uro. Kaj početi tiste pol ure? Eno leto sva se s „Češki-jem" zedinila, da bova po sprehodu do male južine kegljala. V starem bogoslovju je bilo kegljišče, ki pa je v zimskem času počivalo. Ta čas sva si s „Češkijem" izbrala za kegljanje. Bilo je prav zabavno. Zeblo naju ni, ker je bilo ves čas dosti opravka in gibanja. Eden je metal krogle, drugi je odstranjeval podrte keglje oziroma jih zopet postavljal. V tem sva se vrstila. Plačevala nisva sproti, marveč sva samo štela in zapisovala. Končni račun pa je bil približno ničla. Ker sva se pogosto vadila v tem športu, sva se zelo izurila v kegljanju. Dobila sva poseben „grif", da so keglji kar v trumah padali.

Ko smo zapustili bogoslovje, sva se s „Češkijem" le redko videla. Predaleč sva bila narazen. V onem času, ko je bil „Češki" v Šmarjeti, sem napravil prvi izlet na Djekše. Bilo je ravno pred godom sv. Matevža. Na Djekšah je tedaj župnikoval gosp. prošt Benetek. Prvič na Djekšah! Bil je lep dan in občudoval sem veličastno panoramo, razgled na Karavanke, na Savinjske in Julijske planine. Drugi dan, na svoj god, je prišel tudi g. Tevžej na Djekše. Za svoj god si je privoščil izlet na Djekše. Tako sva slučajno prišla skupaj.

A ni bil dolgo v Šmarjeti in potem sva se zopet le redko videla. Tako je prišlo leto 1939. Naš letnik je obhajal že 25-letnico mašniškega posvečenja. Gosp. Unterlugauer je organiziral skupni sestanek v Mariji v Logu (Maria Lugau) v Leški dolini. Prišel je tudi škof Rohracher. A „Češkija" ni bilo. Je bil mari bolan? Nikakor, marveč sporočil je, da si je dal ravno popitati vse zobe in da mora zdaj čakati na umetno zobovje. Brez zob da ne more priti. Tako smo morali opraviti sestanek brez „Češkija", zato smo se ga pa tem krepkeje spominjali.

Ko sem se vračal s sestanka v Mariji v Logu, sem doživel na postaji Koče-Muta naslednje: Vstopil sem v vlak. Pri oknu je stala dama in se ozirala proti Plöcknu. V pogovoru mi je povedala, da je doma iz Vzhodne Pruske. Rekla je, da je doma vse pripravljeno (bilo je meseca julija) za vojno. Vsakdo da ima že natančno določeno, za katero delo ima zagrabiti, ko se bo začela vojna. Rekla je dobesedno: „Wenn die Ernte eingebracht ist, ist Krieg" (ko bo žetev pospravljena, bo vojna). O Poljakih na Poznanjskem in v koridorju je rekla: „Wir werden sie mit Stumpf und Stil ausrotten" (iztrebili jih bomo s korenom vred). — In res, pičla dva meseca pozneje, 1. septembra, je Hitler začel vojno s Poljsko. Hitler je z vojsko sicer uničil Poljsko, a tudi samega sebe.

„Češkija" potem med celo vojno nisem videl. In zdaj je odšel od nas. Spavaj v miru!

x.

SLIKAR *Marko Pernhart*

Naša dežela proslavlja sedaj osemdesetletnico, kar je umrl naš znameniti slikar Marko Pernhart.

V življenjepisih, n. pr. v „Carinthiji", tudi v šolskem berilu (Lesebuch), v novejšem (1950) delu Riharda Milesija pišejo, da je Marko Pernhart v svoji mladosti pasel čredo na pobočju Pece — „an den Hängen der Petze".

Marko Pernhart se je rodil leta 1824 pri p. d. Lajrovcu v župniji Grabštanj. Oče je bil mizar. Družina se je preselila k Rupicu v Goričah v župniji Mohliče. Markov brat Andrej je bil tu rojen leta 1830. Iz Mohlič so čez nekaj let prišli v Tinje. Kupili so tu kmetijo pri Drtničeju. To je mala kmetija v Rutah na južni strani gore Brankovca. Mogli so tam rediti dvoje ali troje glav goveje živine in nekaj ovc. Tukaj se je rodil družini četrti otrok, Ana, leta 1836, ko je bil Marko star 12 let.

Pri Drtničeju je Marko pasel živino na strmem pobočju gore Brankovca. Pri tem je izdeloval ptičje kletke. Pisano je poslikaval te kletke ter očetu nove škrinje in bečelne panje.

Nikakor ni mogoče, da bi kedaj Marko pasel čredo na Peci. Kako je prišla ta zmotna trditev v njegov življenjepis? Najbrž takole. Tisti, ki je prvi objavil Pernhartov življenjepis, je prišel k Drtničeju ter tam poizvedoval. Pravili so mu, da je fant Marko pasel živino „na Brankovci". Piscu slovenska imena naših gor niso bila znana. In tako je v naglici slišal „na Peci", kar mu je bilo bolj znano, namesto „na Brankovci" ter je tako tudi zapisal. In ta zmota prehaja potem v poznejše spise.

Anton Benetek

Tri sestre

Včasih smo vsi poznali
skupne sestre tri,
jih visoko spoštovali
pa smo srečni bli.

Ljudje hudobni zapodili
sestre te so iz srca,
so v nesrečo zagazili,
da povedat se ne dâ.

Teh sester ločiti se ne da,
skupaj morajo hoditi,
lastnosti vsaka take ima,
da ne more sama biti.

Vera, upanje, ljubezen,
tiste dobre sestre so,
ki zasule bodo brezen,
če svet sprejel jih bo.

Z vero up se nam povrne,
ljubezen prepir odstrani,
v miru spet narôde strne,
zadovoljno vsakdo zaživi.

Brdarčkov.

Naši domovini

Beseda sladka „domovina",
ne prideš več mi iz spomina.
Kot iskra živa v srcu tliš,
ljubezen k sebi mi budiš.

Ko sonca žar na tebe sije,
srce veselo meni bije.
A žalost trga mi duha,
megla nesreč, če te obda.

Obličje, če je jasno tvoje,
veselo moja struna poje.
Pa če oko se ti solzi,
v potokih moje se topi.

Sijaj, sijaj, sonce milo,
na ljube domovine krilo.
Obličje jasni ji temno
in krasi s cvetjem jo ljubo.

Bom plezal na Ojstro

Bom plezal na Ojstro,
na šilasti vrh,
bom gledal v deželo,
ko pridem na vrh.

Tam gori je fletno,
ker vetrč pihlja,
tam raste zaspanček,
dehti arnika.

Pod mano Podjuna,
na levi Obir,
za mano Lepena,
pri meni pa mir.

Pozdravljena Peca,
vse gore okrog,
ravnina in hribčki
ter dravski mi log.

R. Vouk

Domači zvon

Zvoni zvon domači mi,
zadnjič me pozdravljaš ti!
Podam se zdaj v tuji kraj,
mogoč ne pridem več nazaj...
Ti ostani, me ohrani,
zvesti moj!
Milo mi zapoj!...

Zvoni zvon domači mi,
daj mi srečo prejšnjih dni!
Kaj meni naj bo ves ta svet,
ko sreče ni mladostnih let?
Ti ostani, me ohrani,
zvesti moj!
Milo mi zapoj!...

Zvoni zvon domači mi,
zopet me pozdravljaš ti!
Po tebi duša hrepeni,
veselje mi oko rosi!
Ti ostani, me ohrani,
Zvesti moj!
Milo mi zapoj!..

Valentin Polanschegg

jamči, toda hudič ne spi, in da bi mu bilo hudo, ko bi se tako dober duhovnik, kakor je njen sin, moral pozneje morda z bolestjo spominjati Markova. Rajši naj odide, dokler je čas, izogne se vsem tem zapeljivostim in vadam. To naj mu svetuje. On da je že začel, čeprav iz drugih razlogov, toda on noče o tem nič slišati — njo — mater — pa bo gotovo poslušal. „Kamen se mi odvali od srca, če odide takšen, kakršen je prišel," je hvaležno skončal gospod župnik. ker se mu je posrečilo, znebiti se te skrbi tako nalahko in nepričakovano.

„Odkrito vam rečem, prečastiti," se je spovedovala Holoubkova dalje, „Jože bi nam prekrižal vse načrte, ko bi, Bog ne daj — tu pozabil na svojo čast. Nič nočemo od njega — Bog obvaruj — da, celo nanj še pride nekaj stotakov deleža, toda doma ima sestro — moje zadnje dete — kmalu ji bo dvajset let, kot otrok je padla nekoč pestunji iz rok — pa se nismo zmenili za to prej, ko je bilo že prepozno in pomoč zaman. Naša Barica je revica, leva lopatica ji je močno izstopila, sama ve, da se omožiti ne more, da bi si jo morda kak fant vzel pač samo zaradi dote, njo bi pa trapil in mučil; doma pa je kot tete na gruntu tudi nočemo pustiti, sin si pripelje nevesto, midva ne bova večno živela, brez naju bi se ji pa morda slabo godilo. Torej z gotovostjo računamo, da jo Jože kdaj vzame k sebi za gospodinjo. Je varčna, marljiva in zelo spretna."

„Ki je za nas duhovnik postal," je šinilo gospodu v glavo, toda takoj je pregnal to misel ter je na glas in skoraj veselo, goreče pritrjeval, da je to izvrsten načrt, kakšen križ da je, najti vestno, zanesljivo osebo za župnišče, in kakšna sreča je, če se žrtvuje duhovnikova mati ali sestra, kakšno breme težečih skrbi pade z njega...

Med tem pogovorom sta zopet prišla v župnišče. Mati si je ogledala hleve, kurnik, svinjake in se razgovarjala s Katico. Ves popoldan pa se je menila z Jožetom. Ko sta prišla k večerji, sta si sicer prizadevala, da bi bila vesela, toda ni jima šlo od srca. Če ne bi bilo gospoda župnika in Katice, bi bil pogovor zastal, tako pa so se vendarle razgovorili in razgreli s spomini na mlada leta, kako so se nekdaj imeli in živeli. Holoubkova je pripovedovala, kako naglo upada versko življenje v okolici Plzna — tega da so krive tovarne in gore — premogokopi imajo to na vesti — kako se tam praznijo cerkve in kako je tu v hribih vse lepo po starem, koliko ljudi je bilo včeraj pri rani in pozni maši in spet pri blagoslovu. Gospod župnik je pritrdil, da je to res in da ga prav to drži tu in si ne želi proč, morda v Trestice, v ravnino, kjer so polja mnogo rodovitnejša, morda tudi dohodki večji, toda zato pa ljudstvo...!

„In zato si Jožeta, lepo prosim, tu pri sebi obdržite," je okrenila mati pogovor kar naravnost v novo smer. Hotela se je razgovoriti, že je zamahnila, že je usta odprla, toda nepričakovano ji je skočil v besedo njen gospod, rdeč ko roža in srdit kot sršen in razdražen kakor hrček. Takega še gospod župnik nikoli ni videl.

„Nobene skrbi, gospod župnik," je planil kaplan, „mamica mi je odprla oči, vem, čemu se me otresate. Hotel sem zatirati zlo z blagostjo, mirno, vljudno, v rokavicah, zdaj pa sem si nagrmadil zla in kakšnega!"

„No, no, neizkušeni ste še — mislim dobro —" ga je župnik hotel pomiriti.

„Toda izmodrilo me je, takoj jutri vam dokažem," je Holoubek gnal svoje dalje, „in prav gotovo me pustijo na miru!"

„Samo ne prenaglite se! — le vse dobro preudarite in pretehtajte, dobro premislite in premozgajte," je spet mirno svetoval župnik; pa se je vendarle oddahnih, ko so nehali o tem govoriti, ko si je mogel z mirno vestjo reči: „Storil sem svojo dolžnost, kar bo sledilo — pa ni moja skrb." Naročil je materi, da bi o božiču prav gotovo pripeljala sem očeta z Barico, želel ji je srečno pot in se prisrčno poslovil od nje.

Zjutraj v temi je ropotal hlapec na dvorišču. „Samo da ne bi zamudili," je pomislil gospod župnik v topli postelji, zaprasketal je z vžigalico, posvetil na uro na omarici in, ko je videl, da je šele pet, je brezskrbno zopet zaspal. Kaplan je odvedel mater, vrnil se je za šolsko mašo, pri zajtrku je sporočil tople pozdrave od matere, povedal, da sta prišla ob pravem času, belci da so frčali naglo ko ptiči, nato pa je odšel v domačo šolo.

„Milostljivi, naj pridejo sem pogledat," je klicala Katica iz kaplanije, kjer je postiljala in brisala prah.

Župnik je prišel iz svoje sobe in pokukal skozi vrata v kaplanovo stanovanje.

„Naj pogledajo," mu je smeje se kazala gospodinja v kot pri peči na kup raznih igrač in cunj, „to bo zažgal — in tega je vendar škoda."

„Naj zažge, to bo najbolje," se je nasmejal župnik.

Holoubek pa tega ni zažgal. Po enajstih je pripeljal s sabo vrsto otrok z grada, z marofa in iz vasi ter začel deliti. Otroci so navdušeno tekli iz župnišča in hiteli domov. Nekateri so nesli vaze, drugi papirnate šopke, podobe z božjih poti, sadrene kipce, lepo vezena pregrinjala — vsak nekaj — vpili so med potjo po vasi, bahavo razkazovali, kaj so dobili od častitega kaplana, in — ogenj je bil v strehi.

„Pri vsem tem je vendarle prostaški človek," so ga obsodili v vseh ‚boljših družinah'. „Mati mu je pometla kvartir," je namrščil čelo cerkovnik Kořil, ko je tudi njegov vnuk pridrvel domov z Devico Marijo v naročju, s tisto, ki jo je letos prinesla Anda z božje poti s Svete gore.

Kaplan se je v tem času razgledoval po kaplaniji. Zdela se mu je lepša in čistejša, takšna, kot je bila pred letom, ko se je vanjo priselil. Raz steno se je belil gol križ, golo, trdo klečalo je črnelo pod njim, izginili so šopki, vaze, pisane cunje; preprosto, iskreno, nekam prijazno in hvaležno je vse gledalo nanj.

„Tak pridi sem," se je nasmehnil Holoubek in segel po čedri, ki je osirotela. Lepo križasto kvačkana mošnja za tobak, ki je visela na zidu skupaj z njo, je zginila. Kaplan je čedro natlačil s tobakom iz navadnega mehurja, jo prižgal, spustil blaženo nekoliko oblakov, nato pa je belo porcelansko čedrino glavo dvignil do samih oči.

(Dalje prihodnjič)

Pri nas na Koroškem

CELOVEC

Nedeljska služba božja je vsako nedeljo in praznik ob ½9. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse. — Popoldne ob štirih je blagoslov.

Opozorilo pevcem

Vse celovške pevce opozarjamo, da so pevske vaje vsak torek zvečer ob 20. uri v Mohorjevi hiši na Viktringer Ringu št. 26, v sobi št. 4.

CELOVEC

Deželni mužej sporoča:

Jeseni prošlega leta je nekdo oddal v muzeju neko sekiro iz novejše kamene dobe, ki jo je nekdo baje našel v Kamnu pri Vetrinju pri oranju na njivi. Dotični, ki je sekiro oddal, je sicer rekel, da se bo najditelj še sam javil. Ker se do danes nikdo ni javil, naprošamo vse, ki bi o tej najdbi mogoče kaj vedeli, naj to sporočijo vodstvu deželnega muzeja v Celovcu.

ŽIHPOLJE

Dne 31. marca smo pokopali ob veliki udeležbi 83 let staro mater Apolonijo Čebul. Nad 50 let je bila mežnarica in sicer na Strmcu osem let, v Lipi 16 let in na Žihpolju 29 let. Doma je bila pri Ravšu na Strmcu. Pred dvema letoma sta obhajala z možem zlato poroko. Lansko leto sta se preselila z možem h hčeri, ki je tričetrt ure od cerkve omožena. Tudi

Dobre URE ZA BIRMO
že od Š 98·- naprej pri urarju
F. KARNER
CELOVEC - BURGGASSE 8

od tam sta še hodila pridno v cerkev, dokler sta mogla. Pozimi je mati skoro vsak mesec na domu sprejela sv. zakramente.

Na njeni zadnji poti jo je spremljalo pet duhovnikov. Cerkveni pevski zbor ji je zapel na domu in ob grobu ganljive žalostinke.

Naj počiva v miru.

RINKOLE

Zadnji teden je bila naša vas vsa po koncu. Mladi Kajžr se ženi. Osem dni so kar pekli in cvrli kakor v peklu, pa saj je bilo potrebno. V soboto zvečer so prišli pevci iz Šmihela ter pevci iz Pliberka in okolice, da se poslovijo od svojega dolgoletnega pevskega člana pri obeh zborih. Kajžrova soba se je napolnila do zadnjega kotička. Pevcev je bilo 48 in potem so bila še vaška dekleta in fantje, ki so se hoteli posloviti od svojega Hanzija. V slovo so mu okinčala dekleta sobo, postavila vrata in mlaje pred hišo z napisom: Mlademu paru obilo sreče!

Pozno v noč so prepevali pevci. Tekmovala sta zbora pod vodstvom pevovodjev Miheja Sadjaka in Foltija Hartmanna. Kuhinja in Kajžrova klet pa sta poskrbeli za dobro voljo in še za židano voljo!

V ponedeljek so začeli topiči oznanjati vsej okolici, da je v Rinkolah velik dan. In res slovesen praznik je bil za celo vas. Okrog devete ure so se začeli voziti svat-

Novost!
„SPEZI-COLA" osvežilna pijača tovarne
Amlacher
Celovec-Klagenfurt,
Pischeldorferstrasse 16

je k Kajžru. Z avti, s konji in s kolesi, topiči pa so pozdravljali goste, da je kar grmelo ter odmevalo od vseh strani. Kakor je že stara navada so seveda Miklavičevi Rozini Vogrnjani dobro „zašrangali" ter zahtevali veliko odkupnino. Kar tisoč šilingov so zahtevali, potem so bili pa zadovoljni vendar z manjšo vsoto. G. Visočnik je rekel: „Kadar bom še šel kam po nevesto, grem pa kar z oklopnikom in ne z avtom." Seveda tudi Rinkolška dekleta niso pustila ženina kar tako brez odkupnine k oltarju, dati je moral lepo vsoto.

V cerkvi je bila velika slovesnost. „Tako slovesne poroke že dolgo nismo imeli," je marsikdo rekel in mislil, ko se je vračal iz cerkve domov. Poročne obrede so opravili domači g. župnik. V poročnem govoru so dali ženinu in nevesti tri nageljne za spomin s seboj: „Rdeči nagelj vaju spominja ljubezni do cerkve in Boga, drugi medsebojne ljubezni, tretji pa naj oznanja ljubezen do otrok, kajti Bog rabi častilcev, cerkev udov, družina članov, kmetija delavcev, narod pa naraščaja, da ne izumrjemo! Krščansko upanje naj premosti vse križe in težave ter bridkosti življenja, dokler ne prideta v večno življenje, kjer ne bo več upanja, ampak trajna, neskaljena, večna sreča!"

Nato je bila poročna sv. maša pred izpostavljenim Najsvetejšim, pri kateri sta prejela posebni poročni blagoslov in sv. obhajilo. Med sveto mašo so peli izbrani pevci šmihelskega in rinkolškega cerkvenega zbora pod spretnim vodstvom našega izvrstnega organista Miheja Sadjaka. Peli pa so tako izvrstno in dovršeno, da smo jih kar občudovali. Ti krasni soprani in alti, ti lepi glasovi, mogočni basi in prikupljivi tenorji! V nebeških višavah skoraj ne more biti lepša aleluja. Tujci se kar načuditi niso mogli temu lepemu cerkvenemu petju. Po maši smo pomolili še litanije, se posvetili Jezusovemu Srcu in Marijinemu ter priporočili novo Kajžrovo družino sveti Družini. Naš gospod župnik nas ne izpustijo tako hitro iz cerkve, ker si mislijo: „Za ‚holadro' je še itak cel dan in cela noč, naj se le moli tudi pošteno na tak veliki in za vse življenje odločilni dan."

Če jim tudi vse v glavo pade, samo „Amen" ne. Pa so končno le rekli „Amen" in veseli smo pokusili blagoslovljeno vino ter napili ženinu in nevesti na

Za PRVO SV. OBHAJILO bogato okrašene sveče že po S 5.90 pri
Winding
Beljak-Villach, Weißbriachgasse 3
in Kloster St. Nikolai

zdravje in srečo v cerkvi. Potem pa se je začela res vesela ojset, tako vesela in zabavna pa brez muzike in brez plesa. Tako je bilo veselo, da je mlado dekle, ki rado pleše, reklo: „Ni bilo časa misliti na muziko ter na ples." Bogato obložene mize so krepčale naše telo z najboljšimi jedili Kajžrove kuhinje. Dobra kapljica iz Breznikove kleti pa nam je razveseljevala naše človeško srce, kakor pravi sv. pismo.

Pevci so skrbeli za lepo razvedrilo, pesem za pesmijo se je vrstila. Prepevali so kot prepelice, celo popoldne preko polnoči, da so včasih pozabili na jed in pijačo. Vmes pa nas je zabaval s svojimi šalami Florjan z vsemi mogočimi in nemogočimi burkami in šalami, „vicov" ni bilo konca ne kraja. Gospod kaplan Zaletel iz Št. Jakoba so doprinesli tudi svoj lepi del k tej zabavi. Nas vse pa so vjeli v svojo kamro, da bodo še pozni rodovi imeli trajen spomin na to veselo ojset. Zelo nas veseli, da pridejo gospod kaplan Zaletel tako radi v našo sredo ob žalostnih in veselih trenutkih naše fare. Pač vedo, da smo Šmihelčani veseli ljudje in tam je vsak rad, kjer se veselo poje in pošteno zabava.

Domači gospod župnik so se ženinu, mlademu Janezu Kaiser, prav lepo zahvalili pri mizi za njegovo požrtvovalnost pri cerkvenem petju. Kljub obilni zaposlenosti in daljnemu potu je hodil leta in leta na vaje in s svojim basom zagostil petje. „Naj bi nova družina," so rekli g. župnik, „hodila po poti iste ljubezni do naroda, kakor sta hodili Kajžrova in Miklavičeva družina, naj bi mladi Kajžr z isto vnemo ljubil in obdeloval, četudi z modernimi sredstvi, svojo grudo kot njegovi predniki. Obilo sreče in veselja ter na mnoga leta!"

Nato so povzdignili čašo Bielnov oče, Vinko Pečnik, boter ženina. Pri svatbi so imeli častno mesto „moža-priče". Rekli so, da jih veseli, ker je izbral mladi Kajžr nevesto iz srede našega slovenskega kmečkega stanu, da si je izbral za nevesto ravno tako vneto dekle za prosvetno delo, kot je sam leta in leta deloval na prosvetnem polju, prirejal igre in sam rad igral. „Kol'kor kapljic tol'ko let, daj jima Bog na svet živet."

Vrstila se je šala za šalo, dokler niso dosegle popoldne vrhunec, ko so tatovi pri belem dnevu ukradli nevesto in jo odpeljali v neznani kraj. Avto je zapustil sledove in kmalu je bil opazovalec z motorjem tatovom za petami, pri Bidrihu v kuhinji so sedeli in pili. — Poln traktor svatov je prišel z lučjo iskat nevesto. Začela se je sodna razprava. Nevesta pri obravnavi ni imela več poročnega prstana ne čevjev in tako so bili tatovi obsojeni. Ker pa so mogli predložiti ubožno izpričevalo, so bili pomiloščeni in se je kazen znižala na 100 š. katero je moral plačati glavni krivec — g. Paternioner iz Celovca. Onemu gospodu, ki je bil sodeležen tatvine, prihodnjič ne bomo več prizanesli in bomo njegovo ime objavili v časopisu, danes mu še prizanesemo radi njegove službe in časti.

Fantje in pevci in pivci so bili lahko veseli: 10 litrov dobre kapljice iz Breznikove kleti je po tej tatvini napravilo naše jezičke še bolj zgovorne in zabavljive; pevcem se je jezik še bolj namazal, da so še bolj veselo in korajžno peli. Ko so po polnoči obnemogli, je prevzel vso zabavo v svojo režijo šaljivi Florijan Kaiser, saj ga vsi poznate še iz Hesselberga Eichstätta!

Šele ob ranem jutru, ko se je danilo, smo zapregli svoje konje in se podali na svoje domove. Vse je govorilo drugi dan: o ponižnem, veselem in lepem ženinu, prijazni nevesti, o veseli, zabavljivi svatbi, o lepem petju, o šalah in burkah prejšnjega dne.

Samo žalost nas je obšla drugi dan ob misli, da pri Kajžru ni več ne ženina in ne neveste, da bi mogli zopet v kratkem obhajati tako veselo svatbo. Tolaži nas pa misel, da so Rinkole velika vas, da je še veliko število samskih gospodarjev in kmetov, ti bodo pa tudi kmalu že rabili gospodinjo in ženo. „Juhe!" takrat bo pa gotovo zopet ojset v Rinkolah, tako luštno nikjer ni na ojseti kot v Rinkolah! Nace pa Vorej, Mihej pa Hanzi, Pavle pa Maksi, pa še enkrat Vorej in Jozej! Če jo je Kajžr dobil, zakaj pa mi ne? Korajža velja!

Mlademu paru obilo sreče na Kajžrovini!

BIRMANSKA DARILA v največji izbiri po vseh cenah pri
Winding
Beljak-Villach, Weißbriachgasse 3
in Kloster St. Nikolai

KORTE

Vsako leto na dan 15. IV. se v naši završki cerkvi vrši celodnevno češčenje sv. Reš. Telesa. Ob tej priliki so tudi Korte dobro obiskane. Tudi letos so vkljub slabi poti in nestanovitnemu vremenu verniki napolnili cerkev. Na predvečer slovesnosti je močno deževalo, v višini korških posestnikov pa snežilo in nam tako vsem ugonabljalo dobre nade.

Ves teden pred slovesnostjo so Plesnikarjeva in Smrtnikova dekleta pletla vence in so prinesla v cerkev nad 60 m vencev. Oltarji — posebno glavni — so bili okusno ovenčani.

Na dan praznika (15. IV.) so se po izpostavitvi sv. Reš. Telesa vrstile 3 sv. maše. Obirskemu g. župniku, kateri opravlja dušno pastirsko službo v Kortah, je prihitel na pomoč g. kaplan iz Železne Kaple in tudi ob 10. uri daroval glavno sv. mašo. Ob 6. uri zvečer je sledil slovesen sklep celodnevnega češčenja.

Cerkvi nasproti stoji mogočna Pristovnikova domačija. Ker pa še okolico pokriva 50 cm debela snežna plast, so se romarji — največ iz Obirske — tako tudi domači korški farani zatekli v prostorni Pristotnikov dom na pomenek in v okrepčilo. Tudi Alenka si je dala mnogo dela, da je odteščala le del gostov... in, kdor gre enkrat v Korte, ne gre zaddnjikrat.

Ura pri strokovnjaku kupljena je zmiraj točna
Walter Gaggl
Beljak - Villach, Hauptplatz 11

SELE

V soboto in v nedeljo dne 9. in 10. aprila je v obeh planinskih hišah pod Košuto kar mrgolelo smučarjev, ki so prišli preizkušat in pokazat svojo spretnost v smučanju. Vršile so se namreč smučarske tekme po pobočju Košute od Košutnikovega turma do planine, 3—4 km daleč. V soboto je bilo vreme sončno, sneg ugoden, v nedeljo pa se je Košuta zavila v meglo, iz katere je rosilo in potem vedno bolj dežilo. Vreme je letos pač muhasto! Zaradi te smole so se marsikateri smučarji mokri in slabe volje vračali k avtobusom, ki so v Zgor. Bajtišah čakali nanje. Cesta je namreč med Bajtišami in Selami v nekaterih delih še polna snega, tako da vozila še ne morejo v Sele. Dva osebna avta, ki sta se hotela preriti do vasi, sta obtičala sredi ceste.

V vasi pa je bilo v nedeljo v Fallejevi gostilni zelo živahno. Sele imajo nekaj svojstvenega, nekaj posebnega, česar drugod ni. To se je videlo tudi to nedeljo. Pomislite, brezposelni so priredili veselico! Ob prejemu brezposelne podpore so vsakokrat nekaj šilingov prispevali v poseben sklad in zdaj so si iz nabranega denarja mogli privoščiti pečenko, guljaž in seveda tudi pijačo, s katero se jed zalije. „Godba pa naj igra poskočno za ples, da bo vse veselo zares."

Ali je veselica zaključila dobo brezposelnosti? Druga leta so v aprilu gozdni delavci bili že pridno na delu, letos pa se zima kar noče umakniti.

Nakup in prodaja harmonik in pihalnih glasbil (trobil) na obroke
Willi Gaggl
Beljak-Villach, Bahnhofstr. 7
WILLI GAGGL VILLACH

ŠTEBEN V PODJUNI

Ker je bil letos predpust zelo kratek, so morali nekateri porabiti še več časa, da si uredijo življenje. Tako so se tudi pri nas sedaj začeli „rušiti". Zgledalo je že kakor bi se ženini, o katerih se je že dalj časa na tihem govorilo, da bi pač že koj bil čas, da bi jih vrgli s prižnice, ravnali po pesmi, ki pravi: „Sem se žinjav ženiti, pa se gvišno kne bom; mi je hejdica gratava, bom pa hodil koj v vas!" A v resnici ni bilo tako. Prvi je imel pač svoje težave s svojo kmetijo in drugi je imel precej daleč, in sicer čisto pod Peco, k svoji ljubici.

V ponedeljek, dne 2. aprila, se je poročil g. Štefan Gašperc, posestnik, ki je po dolgem boju dosegel Novakovo kmetijo, z gospodično Barbaro Schatz, p. d. Šusterjevo. Nevesta je hči malega posestnika, ki je bila pridno, tiho in pošteno dekle, kakoršnih je dandanes zelo malo. Bila je tudi dobra igralka in je večkrat z veseljem pomagala pri kulturnih prireditvah. Poroko sta obhajala v Celovcu. Novemu paru želimo obilo zakonske sreče, medsebojne ljubezni in mnogo veselja v novemu stanu.

Drugi je pa Zlokarjev Pepej, ki si je izbral nevesto v Podgori, kakor sem že prej omenil. V nedeljo so ga drugič vrgli s prižnice.

Za BIRMO nudim zapestne in druge ure v največji izbiri
FESSL URAR IN JUVELIR
Celovec-Klagenfurt, Alter Platz 18

V nedeljo, dne 8. aprila, so pri nas gostovali Globaščani in so nas presenetili z lepo igro „Pri Kapelici". Igrala je nadaljevalna šola, torej „univerza", kakor so jo krstili še č. g. Rovan. Podali so igro prav dobro, tako da se je nam res dopadla. Samo slabo vreme je malo nasprotovalo. Naši „univerzi", pod vodstvom č. g. kaplana čestitamo in želimo, da bi se še večkrat pokazala s kakšno igro v naši dvorani.

Kakor vse kaže postaja Šteben vedno bolj „modern". Zadnji čas imamo redno vsakih 14 dni kino. Včasih dajejo res lepe in zanimive stvari, a včasih je pa vse za psa. Zadnjič je bil lep barvni film.

(Nadaljevanje na 7. strani)

Pomanjkanje surovin

Po vsaki večji vojni v zgodovini sveta je kot nujna posledica uničevanja vseh dobrin med vojno nastalo veliko pomanjkanje vsega blaga, zlasti vseh važnejših življenjskih potrebščin. To pomanjkanje vsega blaga, vseh gotovih in vseh polizdelkov zahteva povečanje vsakovrstne proizvodnje. Povečana proizvodnja pa zahteva spet nujno večjo porabo vseh surovin, ki so potrebne za proizvodnjo najrazličnejših življenjskih potrebščin v najširšem smislu.

To vse smo mogli opazovati tudi po zadnji svetovni vojni. — Velikemu pomanjkanju vsega blaga v Evropi pa je prišla na pomoč Amerika s svojim silnim bogastvom vseh surovin. Milijardski dolarski zneski, ki so jih dobivale posamezne evropske države na račun Marshallovega obnovitvenega načrta, so pripomogli, da se je gospodarstvo v teh deželah izredno hitro obnovilo, hitreje kakor pa po prvi svetovni vojni. Že so zaradi te obnove nekateri prorokovali preobilico proizvodnje in že so najavljali znake bližajoče se gospodarske krize. Res so se začele zaloge surovin v Ameriki silno večati in tudi so v resnici že začele padati deloma cene nekaterim surovinam, predvsem žitu in pa bombažu.

Vzrok pomanjkanju surovin

Pri takih gospodarskih razmerah je prišel lanski junij, ko so komunistične čete Severne Koreje vpadle v Južno Korejo. Že samo dejstvo, da je bila s tem bližje možnost nove večje vojne in da je postajala verjetnost morebitnega povečanja spora v Aziji večja, je vplivalo na porast cen vseh surovin, tudi onih, katerih je bilo v izobilju na razpolago. — Povpraševanje po vseh vrstah surovin je silno narastlo, toda je spet popustilo, ko so se bližale čete Združenih narodov po prekoračenju 38. vzporednika mejam komunistične kitajske ljudske republike. Saj je takrat skoraj ves svet pričakoval skorajšnje rešitve korejskega spora.

Nenadoma pa so se pojavile v Severni Koreji številne divizije komunistične kitajske vojske, čete Združenih narodov so se morale umakniti nazaj v Južno Korejo in svet se je naenkrat zavedel, da spora med Vzhodom in Zapadom ne bo mogoče tako lahko rešiti. Začelo se je silno tekmovanje v oboroževanju, ki se dnevno stopnjuje na obeh straneh. Oboroževanje pa zahteva za proizvodnjo orožja vseh vrst veliko porabo surovin, nadalje povzroča naprava velikih zalog vseh vrst vojaško važnega blaga veliko povpraševanje po tem blagu.

Danes je svetovno gospodarstvo tako povezano, da povečano povpraševanje po blagu v enem delu sveta vpliva tudi na vse ostale dele sveta. Kljub temu, da v Avstriji ni vojne industrije in da se Avstrija ne oborožuje, pa se je tudi v Avstriji pojavilo veliko pomanjkanje surovin. To more biti za Avstrijo usodno ne samo zato, ker povzroča pomanjkanje surovin višje cene, pomanjkanje surovin bi moglo povzročiti v Avstriji tudi veliko brezposelnost.

Odbor za surovine

Zaradi omogočenja pravilne razdelitve surovin so ustanovile Velika Britanija, Združene države in Francija posebno organizacijo, ki naj skrbi za pravično razdelitev surovin vsem zapadnim državam. Ta ustanova za razdelitev surovin ima več odsekov, katerih naloga je skrbeti za razdelitev posameznih najvažnejših surovin; tako je odsek za razdelitev bakra, odsek za razdelitev cinka, odsek za razdelitev kavčuka itd. Tak način gospodarstva s surovinami je bil dogovorjen meseca decembra lanskega leta na sestanku med predsednikom Združenih držav, Trumanom, in med predsednikom britanske vlade, Attlee-jem.

Je pa razumljivo, da bo vsaka država, ki je lastnica posameznih vrst surovin, najprej skrbela za to, da bo njena vojna industrija dobila surovine v čim večji možni meri in da bo tako ta država čim bolj povečala svoje zaloge vojaško važnega blaga, da je tako pripravljena za vsak slučaj, ako bi kljub vsem naporom le prišlo do nove vojne. — Poleg nekakšnega svetovnega racioniranja surovin je še drugo sredstvo, ki naj pomaga v čim večji meri odstraniti pomanjkanje surovin, to sredstvo pa je v čim večji proizvodnji vseh potrebnih surovin. Vendar pa to povečanje ni mogoče v istem obsegu in v tako kratkem času, kakor se hitro veča povpraševanje po surovinah. Zato je nastalo tudi nesorazmerje med ponudbo in med povpraševanjem po surovinah, kar je v veliki meri vplivalo seveda tudi na cene.

Kako bo v bodoče?

Ne moremo pričakovati, da bi letos bila že izenačena ponudba surovin s povpraševanjem po surovinah in zato tudi letos še ne moremo pričakovati znižanja cen surovinam, preje moremo pričakovati še znatno povišanje cen surovinam, kar bo seveda nujno vplivalo na povečanje cen vseh izdelkov. — Ako bi se pa spor v Aziji še razširil, ako bi prišlo do kakega napada še v kakem drugem delu sveta, bi to takoj povzročilo še nadaljnje poslabšanje preskrbe s surovinami. Zato pa je tudi razumljivo, da je danes predvsem največje povpraševanje po kavčuku in kositru, ker prihaja večina teh surovin iz jugovzhodne Azije.

Zaradi velikega povpraševanja se je povečala v zadnjih treh mesecih cena za ovčjo volno za 32%, bombaž za 42%, kavčuk za 311%, cink za 77%, živo srebro za 215%, kositer za 145%, svinec za 62%, baker za 62%, železni in jekleni šrot za 48%.

Vzporedno s cenami za kavčuk, tekstilne surovine in kovine so naraščale v zadnjem času tudi cene za živila in za krmila. Vendar pa moremo z veseljem ugotoviti, da je povišanje cen pri živilih in pri krmilih manjše. Tako je narastla cena pšenici samo za 17%, koruzi za 36%, ovsu za 31%, kakao je postal dražji za 52%, sladkor za približno 7% in kava za 22%. — Pri žitu in tudi pri krmilih ne moremo govoriti o kakem pomanjkanju blaga in zato tudi ni verjetno — kar je važno tudi za naše razmere —, da bi cene žitu in sladkorju znatno narastle. V kolikor pa bi te cene narastle, bo to samo zaradi večjih pridelovalnih stroškov, ne pa zaradi pomanjkanja blaga.

Postava za zaščito zemlje

Na Dunaju se bavijo sedaj z izdelavo osnutka za postavo, ki naj bi pomagala varovati in ohranjevati plodno zemljo. Vedno več zemlje, ki je služila dosedaj poljedelstvu, so v prošlih letih odtegnili pravemu namenu, ker so te površine zazidali in uporabili v industrijske svrhe. Ker se s tem kruši temelj kmetijstva, ki je za preživljanje dežele nujno potrebno, je postalo nujno v zaščito kmetijstva podvzeti potrebne ukrepe.

Nova postava bo predvidevala poseben davek, ki ga bo moral plačati oni, ki bo zemljišča, katera so služila poljedelstvu, uporabil v druge namene. S tem denarjem bodo financirali osuševanje močvirij in namakanje po suši prizadetih krajev ter druge načine pridobivanja plodne zemlje. Tako bi se naj po drugi strani pridobila zemlja za kmetovalce, ki jo po eni strani izgubijo.

CENE

ŽIVINA

(Cene z 1 kg)

Voli 5.60—7.05; biki 6.65—7.50; telice 5.70—6.70; krave 5.05—6.—; klobasarice 4.10—5.-; svinje žive 8.90—10.70; svinje zaklane 12.80—13.80; teleta, zaklana 9.— do 11.—.

Cene so ostale v glavnem neizpremenjene, pri svinjah so cene malo višje, za teleta je večje povpraševanje.

JAJCA

pri proizvajalcu za komad S 0.55—0.60.

VOLNA

za 1 kg S 45.— do 50.—

BRUSNI LES

(za prostorninski meter, na kolodvoru) S 183.— do 222.—.

SREDSTVA ZA RAZKUŽENJE SEMENA

Abavit, Germisan, Ceresan (za suho razkuženje): zavoj po 500 gramov S 6; zavoj po 1 kg S 10.—; zavoj po 5 kg (za kilogram) S 9.—.

Agrosan (suho razkuženje) zavoj po 200 gramov S 2.25.

Ceresan (namakanje): zavojček po 50 gramov S 2.—.

UMETNA GNOJILA

(Cene na veliko, fco. namembna postaja, za 100 kg):

apneno-amonijev soliter, 20.5%, v vrečah 98.35; apneno-amonijev soliter, 20.5%, razsut 90.87; superfosfat, 18%, v vrečah 31.86; Thomasova moka, 18%, v vrečah 26.10; kalijeva sol, 38—42%, razsut 28.80; apno (ogljikovo kislo), v vrečah 15.60.

GOSPODARSKE VESTI

SVETOVNO PRVENSTVO KRAVE

„Los Angeles Times" poroča, da je dosegla v Los Angelesu krava pasme Holstein svetovno prvenstvo v proizvodnji mleka: povprečno 42 l na dan. Njen dnevni rekord pa znaša 54.15 l. Odstotek maščobe v mleku, ki ga je dala ta krava v enem letu, odgovarja 795 kg masla.

ZA ZATIRANJE PLEVELA

Ameriški znanstveniki so izumili nov kemični preparat, „TCA" — sodijeva sol trikloracetične kisline — ki je zlasti učinkovit pri zatiranju raznega trajnega plevela, ki pustoši razne nasade. TCA ne deluje na tiste dele plevela, ki so izven zemlje, temveč na korenine; zato je njegova uporaba zlasti priporočljiva v takem času, ko dopušča pronicavost zemeljske površine lahek dostop preparata do korenin in pospešuje dež prodiranje.

„GOJIŠČA" CEMENTA

Kot poroča „Portland Cement Association", imajo na mnogih kmetijah poljedelci čudne cementne „kulture". Lahko opazimo male kose zemljišča, posejane s cemetnimi drobci, posodami in kockami, ki jih poljedelci pazljivo nadzorujejo. Stvarno seveda ne gre za „gojišča", temveč za poskusne vzorce, ki so jih postavili v „opazovanje" na različnih zemljiščih in v različnih podnebjih nedavno ustanovljeni laboratoriji „Portlanda". Po točno določenih obdobjih opazovanja pošljejo vzorec v laboratorije, kjer preizkusijo spremembe in tako ugotovijo, katera vrsta cementa je za razne kraje najbolj primerna.

ADOLF CAMPIDELL

SLIKAR - ZLATAR - KIPAR

Prevzemam **VSA POPRAVILA CERKVA**

in vzidavo **OKLOPNIH TABERNAKLJEV**

FEISTRITZ AN DER DRAU, KÄRNTEN

Nove možnosti pridobitve licenc za avstrijske tvrdke

Po načrtu izdaje licenc v okviru ECA-misije za Avstrijo dobijo avstrijski gospodarstveniki nove možnosti za pridobitev uspešnih trgovinskih zvez z Združenimi državami (USA). Avstrijski proizvajalec more v okvirju tega načrta proizvajati in prodajati v Združenih državah one svoje proizvode, ki bi bili drugače po carinskih predpisih izkjučeni z ameriškega trga. Obratno pa morejo avstrijske firme pridobiti amerikanske proizvajalne licence. ECA-misija prevzame pri tem samo vlogo posredovalca med zainteresiranimi trgovskimi tvrdkami. V ta namen so ustanovili „Transatlantic Kontact Clearing House" v Parizu in Washingtonu, ki posreduje začetna pogajanja.

Ko so potrebne zveze vzpostavljene, se zadevne tvrdke same pogajajo naprej.

V Avstriji imajo interesenti na razpolago osemdeset članov krajevnih trgovskih zbornic kot svetovalce pri pogajanjih za dosego licenc. Ravnotako pa podpirajo ta načrt tudi v Združenih državah brezplačno trgovci in bankirji.

Podrobne podatke o načrtu licenc morejo dobiti zainteresiranci pismeno pri Small Business Officer ECA-misije za Avstrijo na Dunaju (Wien), IX., Frankhplatz 3-5. Tam je mogoče dobiti tudi brošuro „Transatlantische Lizenzarrangements".

VAŽNOST PAŠNIKOV

Prof. Myers, načelnik urada za krmila pri kmetijskem ministrstvu, je govoril na zborovanjih živinorejcev v srednjezahodnih pokrajinah USA in opozarjal na zmotno mišljenje, da je treba v vojnem gospodarstvu opustiti pašnike in uporabiti vso zemljo za polja, na katerih se lahko neposredno prideluje za prehrano in industrijo potrebne pridelke. Myers je opozoril, da je cvetoča paša predpogoj za cvetočo živinorejo in da se istočasno samo s kolobarjenjem ohrani rodovitnost zemlje.

LETALO V POLJEDELSTVU

V Združenih državah je zavzela letos setev z letali takšen obseg kot ga zgodovina poljedelstva ne pomni. Sicer še ni skupnih podatkov, vendar naj zadošča dejstvo, da je eno samo letalo v desetih dneh posejalo nad 6000 ha. Z letalsko setvijo hočejo vrniti poljedelstvu tisoče in tisoče oralov zemlje v Kansasu, ki so jo okoli leta 1930 prenehali obdelovati.

Od takrat dalje je ta zemlja bila prepuščena uničevanju po vodi in vetru ter je že obstojala nevarnost, da se za vedno spremeni v puščavo. Zaradi tega je posegel vmes urad za ohranjevanje zemlje, ki upa, da bo z obširno uporabo letal lahko naglo na vsem področju ustvaril goste rastlinske preproge, ki bodo utrdile ogroženo površino in jo čimprej vrnile poljedelstvu.

Vedno večjo važnost letala za bodočnost poljedestva je poudaril tudi ravnatelj urada civilnega letalstva, Donald W. Nyrop, ki je izjavil: „Samo letala lahko zadovoljijo naraščajoče zahteve svetovnega trga, ker napravijo za nepotrebna razna dela, ki jih zahteva setev, razkuževanje in gnojenje."

OZON PROTI SMRADU

Družba „General Electric" je izdelala štirivatno žarnico, ki razvija s proizvajanjem ultravioletnih žarkov močne količine ozona; koristnost nove žarnice je v tem, da ozon lahko nevtralizira razne vrste slabega duha. Novo žarnico, ki je zelo mala (38 mm premera) zlasti lahko uporabljajo v hladilnikih, v avtomatih za pijačo, v omarah itd., tako da jo bodo nedvomno pozdravili zasebniki in industrije.

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 5. strani.)

ŽELEZNA KAPLA

Kakor smo izvedeli bo strokovno zelo dobro urejena tvrdka priredila v nedeljo, dne 29. aprila, razstavo in ogled radioaparatov in elektro-priprav v Železni Kapli v gostilni Besser. — Vstopnine ni. Vsak bo dobil po želji dobro strokovno pojasnilo in strokovni nasvet (tudi v slovenščini). — Ne zamudite te ugodne prilike, obiščite razstavo in zahtevajte pojasnila z nasveti.

Otroške srajce in perilo!
Obleke in blagovi za birmo!
LUDWIG MAURER
Celovec—Klagenfurt,
Alter Platz 35

BILČOVS

Ko smo sredi novega življenja v naravi in sredi zapoznelega pomladanskega dela, smo skoraj pozabili poročati o lepi prireditvi, ki je bila pri nas na Belo nedeljo. Ta dan je bil zaključek gospodinjsko kuharskega tečaja, ki ga je vodila naša priznana voditeljica gospodinjskih tečajev, Milka Hartmanova in ki zasluži za svoje delo res vso našo pohvalo, še bolj pa zahvalo.

Ob zaključku tečaja so priredile tečajnice pri Miklavžu lepo uspelo razstavo svojih kuharskih umetnosti, ki so jih obiskovalci bili tako veseli, da so vse te dobrote odnesli s seboj domov, kjer so jih skupno z družino še enkrat občudovali in pokušali.

Popoldne je bil prosvetni in zabavni del nedeljske prireditve, ki je tudi lepo uspel in je znova izrazil zahvalo voditelijci tečaja in pokazal veliko važnost in pomen takih prireditev.

POTURJE

Saj še nam poročati ne bi bilo treba, ko že skoro vsi vedo, da smo si kupili zvon. Ja, ti Št. Lenarčani, ti pač vse že v naprej povedo. Toda, kako in kaj je ta slovesnost potekla, bomo pa kar sami poročali. Res je, da si nismo mogli privoščiti takega zvona kot ga imajo v Št. Lenartu, toda pokazali smo pa dobro voljo, kupili smo si to, kar imamo in upajmo, da nam ne bodo spet pobrali. Zvon tehta 120 kg. Prej smo imeli dva zvona, no, pa še nikjer ni rečeno, da si ne bomo še enega kupili. Začeli smo in to je najvažnejše.

V nedeljo se nas je lepo vreme izognilo. Ves teden je bilo lepo, toda v soboto je začelo liti in je lilo kar naprej celo nedeljo. Toda ljudi se je nabralo kar lepo število. Pri blagoslovitvi, ki jo je imel preč. g. župnik Starc Janez, so se tiščali ljudje drug ob drugega ob odprtih dežnikih. Ne daleč proč od cerkve je stala stojnica, kjer so si ljubitelji sladkih stvari lahko potolažili svoj želodček. Uboge prodajalke so zmrzovale, pa kaj ne prenese vse ženski svet, če gre za dobro stvar! Sicer so pa delno same krive, ker so se preveč na lahno oblekle.

Za botrico novemu zvonu je bila ga. Kröpfl, za botra pa g. Bramberger, oba iz Poturja. Toda kljub temu, da ni bilo lepega vremena, ne bomo pozabili tega lepega dogodka za našo podružnico, ampak ga bomo ohranili v lepem spominu. Vsem tistim, ki so na kakršen koli način pripomogli k tej lepi slovesnosti, naj Bog stotero poplača. Za naprej pa prosimo vsa dobra srca, naj še z večjo vnemo darujejo še za drugi zvon, da bomo na ta način poravnali spet to, kar nam je vojska vzela. Zato pa vse, ki bodo prišli, ali bo to g. Novak ali pa ga. Treibar, ali pa g. Kröpfl, sprejmite jih vljudno in darujte vsak po svojih močeh.

PROŠNJA UREDNIŠTVA

Uredništvo „Našega tednika" potrebuje več številk „Našega tednika" iz leta 1949 in 1950. Iz leta 1949 potrebuje številke: 1, 3, 4, 6, 7 in 15. Iz leta 1950 pa številke: 1, 7, 39.

Kdor ima te številke in jih more pogrešati, prosimo, da jih pošlje uredništvu „Našega tednika".

STRMEC

Ne zamerite nam, da se šele danes oglašamo. Pa saj se preje mogli nismo, ko smo imeli toliko snega in si nobeden ni upal v dolino. Smučarjev in sankarjev je pa letos bilo res malo. Mnogo je bilo temu krivo vreme, ki ni hotelo dati ljubiteljem zimskega športa onega užitka, ki so ga pričakovali. Toda sedaj prihaja tudi k nam počasi pomlad, zaživeli in zadihali smo na novo in tako upamo, da bodo ljudje zopet hodili k nam na popoldanske izlete kar v trumah.

Le pridite, ne boste razočarani! Saj nismo vsega snedli, popili pa tudi ne. Klobas imamo v izobilju, dobrega rujnega vinca smo tudi naročili. Pridite pa se boste lahko prepričali, da je res. Saj vas vsi tako težko pričakujemo, da nam boste zopet povedali kaj novic in zapeli nekaj lepih pesmi.

ŠT. LENART PRI SEDMIH STUDENCIH

Sedaj je pa zares prišla pomlad, ljudje že pridno orjejo in vsa narava je oživela. Že smo se bali, da sploh ne bodo prišli naši kmetje do dela, toda ljubi Bog se nas je le usmilil in nam poslal lepe dneve.

Zopet bomo lahko hodili na izlete, zopet bomo lahko delali sprehode k našim starim znancem na Strmec. Vemo, da nas že pogrešajo, saj tudi mi pogrešamo njihovih dobrih klobas in njihovega vina. Zima ni pustila, da bi prišli k njim, toda sedaj nas ne bo ni več oviralo. Saj smo slišali, da imajo pri Arihu polno kamro dobrih svinjskih klobas, slišali smo pa tudi, da niso tako drage, ja, kakor govore so skoro zastonj. No torej, če to drži, se pa kar pripravite, saj bomo skoro prišli in kamra se bo kaj hitro spraznila.

Majhna je naša vas, toda kupili smo si stroj za sejanje žita. Ni nam bilo treba nikakega strica iz Amerike ali pa koga drugega, da bi nam kaj dal, sami smo si ga kupili, iz svojega žepa smo dali denar, saj od drugod tudi nismo mogli računati nanj. Mnogo so nam sicer obljubili, toda obljubiti in dati, zgleda, da je preveč.

Upamo, da bodo skoro podvzeti koraki, da bodo začeli z reguliranjem Bistrice, kar bi bilo ne samo dobro za našo vas, ampak za vse okoliške vasi, tostran in onostran Bistrice.

DVORC PRI ŠTEBNU

Na poti od Baškega jezera do Štebna leži ta majhna vas, dobro znana vsem, ki so kdaj vozili v Foltičev mlin v Dvorcu. Minuli teden pa je velika žalost obiskala Dvorc. Spoštovani posestnik in mlinar Jožef Oschgan, p. d. Foltič v Dvorcu, je nenadoma umrl. Že nekaj časa se ni počutil prav dobro. Iskal je zdravja pred leti v beljaški bolnici in letos pred veliko nočjo se je podal na Dunaj na kliniko. Srce mu je delalo težave. Pa ni čuda, saj je delal od mladih dni na velikem posestvu in ponoči je bilo čez glavo dela v mlinu.

Z Dunaja je pisal, da se mu moči vračajo in se počuti prav dobro. Veseli se na dom. Dobre volje in vesel, da sme spet domov, se je v nedeljo, 8. aprila poslovil od dunajskega znanca in vstopil v brzi vlak Dunaj—Beljak. Sam je sedel v oddelku. V nedeljo zvečer bi bil že doma. Pa božja roka je posegla vmes. Nekaj pred postajo Baden pri Dunaju vstopi sprevodnik v oddelek in najde dobrega Foltiča že mrtvega. Srčna kap ga je zadela na poti domov.

V Badenu so ga zanesli iz vlaka in predali policiji, da preišče, ali ni bila kaka zločinska roka na delu. Ko so se doma pri Foltiču že veselili svidenja z možem in očetom in so se ljudje zbirali k drugi farni božji službi, je kakor blisk iz jasnega neba pretresla žalostna novica domače in znance: Foltič je umrl na vožnji domov!

Veliko je bilo potov in še več plačevanja, da so prepeljali truplo rajnega v Dvorc. V petek, 13. t. m. se je zbralo veliko pogrebcev pri Foltiču, da počastijo daleč naokrog znanega in spoštovanega moža in gospodarja. Mrtvaški sprevod je vodil sorodnik rajnega Foltiča, č. g. župnik Janez Oschgan, ob asistenci č. g. dr. Ogrisa in č. g. župnika Milloniga. Štebenska požarna bramba je izkazala svojemu članu zadnjo čast in cerkveni pevci so vernemu možu zapeli na domu in ob grobu. Domači g. župnik je v svojem nagrobnem govoru slikal rajnega Foltiča kot pridnega gospodarja in delavca, ki je morda vse preveč skrbel za svoj dom in se do zadnjih moči žrtvoval za svojo družino. Bil je dober mož in oče. Njegovo dobroto so občutili vsi, ki so prišli med vojno v njegov mlin. Skrivaj in v stalni lastni nevarnosti je mlel za druge.

Bil je veren mož in zvest katoličan, ki kljub utrujenosti ni zlahka opustil nedeljske maše. Velika udeležba in mnogi venci govorijo o spoštovanju, ki ga je užival rajni Foltič. Na poti domov je bil. Nebeški Oče mu je prihranil vse nadaljne postaje življenja in ga poklical v večno domovino, da mu da zasluženo plačilo.

Naj se odpočije od svojega trudapolnega dela! Preostalim naše iskreno sožalje.

VABILO

Farna mladina iz Železne Kaple ponovi v nedeljo, 22. aprila 1951, lepo versko igro: „Slehernik". Začetek ob 12. uri (opoldne) v farni dvorani v Železni Kapli. — Vsi prisrčno vabljeni!

Poceni, hitro in kvalitetno vam izdela čevlje
KREBS (vodja Gustav Stare)
CELOVEC, BLUMENGASSE

BISTRICA PRI PLIBERKU

V nedeljo dne 8. IV. popoldne smo spremljali k zadnjemu počitku Ridlnovo mater Marijo Moric.

Ridlnova mati je bila doma pri Kanaufu na Bistrici. Rojena je bila 22. januarja 1878. Komaj 19 let stara se je poročila s Karlom Moricem, dne 24. I. 1897 v Šmihelu. Celih 54 let je živela v tem zakonu. Zapustila je 85 let starega moža na bolniški postelji. Iz tega zakona je izšlo 16 otrok.

Ridlnovo domačijo sta si kupila in tako sta včasih trpela veliko pomanjkanje, tako da dobra mati včasih ni vedela kaj bi skuhala. Šlo ji je kakor ubogi vdovi iz Serepte, kateri je prerok pomnožil olje in moko. Dobre žene, kot Krautova gospa, Biclnova mama, Kilnova mama in Klokarjeva mama so ji v takih trenutkih bede in pomanjkanja priskočile na pomoč in z milodari in miloščino pomagale preživeti obilno družino! Zato so se g. župnik tem dobrim ženam v imenu raj-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Ni bilo vojské, ni bilo kugé, ljudje božji, kam ste šli?

L. P.

(1. nadaljevanje)

Ravno v tistem času se je tudi politično socialni in družabni položaj močno izspremenil. Kmet se je znebil trdega graščinskega jarma, rešil se je tlačanstva in po dolgih stoletjih je spet svobodneje zadihal. Toda na vse to je bil kmet po večini premalo pripravljen.

Mesta in trgi, v njih pa industrija in trgovina, so se začeli bujno razvijati. Ker je izginila ljubezen do rodne zemlje, naroda in Cerkve, vse to je bilo „zastarelo, preživeto in za novi čas nepripravno," se je začel beg z dežele v mesto. To preseljevanje v industrijske kraje traja že desetletja, vse do današnjih dni. Trdi gospodarski položaj in beg z dežele v mesta sta bila vzrok, da so začeli gospodarsko bolj šibki kmetje propadati, svoje domove so prodali gospodarsko močnejšim, sami pa so se izselili v druge kraje.

Na strmem sončnem pobočju je stalo še v prvi polovici preteklega stoletja osem samostojnih kmetij z nad 40 prebivalci. Če pa greš danes po poti iz vasi Lipica proti Podkrnosu, zapaziš tam nasajen smrekov gozd. Ob poti pa zapaziš kup kamenja, to so zadnji ostanki nekdanje Žmavcarjeve kmetije. Nekoliko višje je spet drugi večji kup kamenja, to so ostanki nekdanje imovite Ferdejeve domačije.

Še malo naprej gozd preneha, začenjajo se travniki, ki pa v svoji izčrpanosti dajejo malo krme. Od vseh strani že sili gozd v te travnike in ni več daleč čas, ko bodo popolnoma izginili, z njimi pa bo izignila tudi zadnja sled nekdanje vasi Špice. Na teh travnikih je stala nekdaj Smovnikova kmetija, od katere pa danes skoraj ni več sledu.

Malo dalje in višje sta bili Pecova in Indivova kmetija. Od prve je ostal samo še kup kamenja, od druge pa je ostala mala stavba, v kateri včasih stanujejo grofovi lovci; navadno pa je prazna in zapuščena.

Malo nižje ob poti sta stali Majerjeva in Epijeva domačija, poleg katerih je stal lesen križ. V rovu ob potoku je bila Pečnikova kmetija z mlinom. Od vseh teh slednjih ni več znakov.

Dva največja in najpremožnejša kmeta, to je Ferdej in Pec, sta pokupila kmetijo za kmetijo in sta imela v drugi polovici preteklega stoletja razen Indivove že vse v svoji lasti. Poslopja so drugo za drugim propadala in usoda vsega kraja je bila v rokah teh dveh družin, ki sta že skozi desetletja igrali vodilno vlogo. Sredi prostranih travnikov in obsežnih polj je stala obdana krog in krog s sadnim drevjem obsežna Ferdejeva kmetija. Za travniki so bili obširni gozdovi, v rovu ob potoku pa mlin. Vse to je Ferdejev rod dolga desetletja imenoval svojo last. Zato so iz te domačije izšli možje prav svojstvenega značaja, možati, samozavestni in ponosni, a pri vsem tem šaljivi in dovtipni. Njih beseda je v bližnji in daljni okolici mnogo veljala. V stiski in sili pa so radi vsakemu pomagali.

Očetu Valentinu in ženi Mojci se je rodilo pet zdravih sinov in dve hčerki. Starejši sin Valentin je podedoval domačijo ter je z izredno pridnostjo, delavnostjo in poštenostjo domačijo ne samo ohranil, temveč tudi razširil in povečal.

Drugi sin, Simon, se je priženil k Rumpelniku na Radiše, kjer je dolga leta vzorno gospodaril. Jozi se je izučil čevljarstva, nato pa je šel po širnem svetu iskat kruha in sreče. Kruha je našel dovolj, sreče pa le bolj malo. Potrt in razočaran je večkrat obiskoval svoj rojstni dom, da bi tam našel srečo, mir in zadovoljstvo, ki mu ga svet ni mogel dati, po katerem pa hrepeni vsaka človeška duša, mora ga pa dati edinole, četudi včasih v nepopolni meri, domovina.

Lenart se je, komaj šestnajst let star, pri vožnji v gozdu smrtno ponesrečil. Flori pa je umrl, ko je bil star komaj 9 let.

Hčerka Marija se je poročila k Vičovniku v Rute, Urša pa k Soku v Podkrnos.

Večinoma so navadna kmečka dela sami zmagovali, le ob največjih poslih so dobili kakega dninarja. Nekoč so imeli dninarja, ki je poleg domače jedi vsak dan jedel meso. Vsi so se čudili in strmeli ter premišljevali, odkod dobiva denar za nakup mesa. Čez dalje časa pa so rešili uganko. Zadaj pri kašči si je dninar odtrgal desko in iz kašče odnašal meseni zaklad.

Takrat je stala še Žmavcerjeva hiša. V njej je stanoval star mož velike postave, imenovali so ga Hodlovec. Ta je obdeloval mlinske kamne, trebil pa je tudi gozde ter jih tako spreminjal v polja. Mož je bil pravi čudak. Skuhal si je in pojedel naenkrat „masel" boba, nato pa tri dni ni nič jedel. Po smrti tega čudaka ni nikdo več stanoval v Žmavcerjevi hiši, ki je propadla.

Druga znamenita družina v Špicah je bil Pecov rod. Tudi ta je bil delaven in pošten. Člani te družine so bili malo manjše postave kakor Ferdejevi, bili so razgibane, toda malo manj resne in preudarne narave. S pridnim in poštenim delom si je tudi Pecov rod tekom dolgih let ustvaril precejšnje blagostanje. Kupili so posestvo za posestvom ter širili tako na vse strani svojo posest. Oče Martin je bil še v svoji visoki starosti tako krepak, da je nesel v vsaki roki sod s 40 litri vode od vrelca na strmi breg. Sod je zgrabil tako, da je vtaknil v zgornjo sodovo odprtino tri prste. Njegova žena Urša je bila spretna kmečka zdravnica. Poznala je vsa zelišča in zdravilne korenine, ki jih je znala tudi uporabljati. Kuhala je raznovrstna mazila (žavbe) in zdravilne čaje. Iz bližnje in daljne okolice so hodili ljudje vpraševat za svet in prosit pomoči v raznih boleznih.

(Dalje prihodnjič.)

Slovenske oddaje v radiu

NEDELJA, dne 22. aprila:
7.15—7.45 Duhovna obnova — Pester nedeljski spored.

PONEDELJEK, dne 23. aprila:
14.30—15.00 Poročila — Iz svetovne literature.

TOREK, dne 24. aprila:
14.30—15.00 Poročila — „Zdravnik" — Sodobna vprašanja.
18.30—18.45 Pouk slovenščine.
18.45—18.55 Pesmi in glasba.

SREDA, dne 25. aprila:
14.30—15.00 Poročila — „Za kmeta" — Glasba.

ČETRTEK, dne 26. aprila:
14.30—15.00 Poročila — „Za ženo" — Glasba.

PETEK, dne 27. aprila:
14.30—15.00 Poročila — Komentarji

SOBOTA, dne 28. aprila:
9.00—9.20 Za mladino.
9.20—9.30 Za vsakega nekaj.
18.30—18.55 „Jurjevanje"

NEDELJA, dne 29. aprila:
7.15—7.45 Duhovna obnova — Pester nedeljski spored.

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 7. strani)

ne, tako je bila njena iskrena želja, prav prisrčno zahvalili. Tako je po teh dobrih ženah rajna občutila to, kar je tolikokrat govorila: „Kadar je sila največja, je božja roka mila."

Ridlnova mati pa je občutila tudi veliko gorja in trpljenja, veliko žalosti in bridkosti. Toliko solza je pretočila ta žena, da bi lahko govorila z Materjo Marijo: „Ne imenujte me Marija, ampak Mara, bridka, kakor morje je velika moja bolečina."

V vojski sta padla dva Ridlnova sinova; eno hčer so nesli k pogrebu, drugo so položili na mrtvaški oder isti dan, v istem letu so umrle tri hčere, drugo leto zopet dve odrastli hčeri in še pet majhnih otrok. Od 16 otrok je tako šlo materi 12 otrok pred njo v večnost. Štiri hčere še živijo.

Pred osmimi dnevi so prejeli sveto obhajilo za Veliko noč. Na prvi petek so bili zjutraj še sami zunaj, kar naenkrat jim postane slabo, vedno huje in huje. „Pokličite mi g. župnika," je prosila, „da mi podelijo sveto maziljenje." Župnik še niso končali z obredi pa je rajna že gledala svojega Jezusa iz obličja v obličje, katerega je pred par trenutki prejela v podobi kruha v sveti popotnici. „Kdor se Gospoda boji, se mu bo dobro godilo ob koncu, blagoslovljen bo dan njegove ločitve," pravi sv. pismo.

Obilna udeležba pri pogrebu je pokazala veliko spoštovanje, katero so imeli farani do te matere. Pevci so zapeli: „Mati se poslavlja, jemlje zdaj slovo" ter „O težka pot, o tužna pot". G. župnik so se poslovili od te dobre matere in jo stavili kot vzgled, kako naj matere izpolnjujejo svoje materinske dolžnosti, kako naj ljubijo otroke in se zavedajo, da je treba sprejeti vsakega kot božji dar. Zakaj pravi Jezus: „Kdor enega teh malih v mojemu imenu sprejme, mene sprejme."

Rajna mati naj uživa večni mir in blažen raj! Ridlnovim pa naše iskreno sožalje.

OPOZORILO DAVKOPLAČEVALCEM

Zvezno ministrstvo za finance opozarja vse davkoplačevalce, da poteče rok za davčne prijave za dohodnino (Einkommensteuer), združbeni davek (Körperschaftssteuer), obrtni davek (Gewerbesteuer) in prometni davek (Umsatzsteuer) dne 30. aprila t. l. — Davčni zavezanci naj ne računajo s tem, da bi bil termin za davčne napovedi podaljšan.

VARNE PNEVMATIKE

„Fireston Tire and Rubber Company" poroča, da je nedavno začela izdelovati v večjem obsegu novo vrsto pnevmatike brez zračnic, ki je zavarovana proti nevarnostim, katere povzroča predrtje. Namesto zračnice ima pnevmatika v svoji notranjosti prepono za zrak; tudi če kaka stvar predre zunanji plašč, obdrži ta prepona zrak in tako omogoči vozaču, da obdrži kontrolo nad avtomobilom.

Za birmo! Praznične obleke za dečke in deklice kot zmeraj v ljudski trgovski hiši
DIETMAR WARMUTH & Co. • Beljak-Villach

Prijazna žena

Žena: „Samo rogovi ti še manjkajo, pa boš popoln osel."
Mož: „Saj osel nima rogov."
Žena: „Potem ti pa tako ničesar ne manjka."

MALI OGLAS

Proti dobri plači išče slovenska kmetija — mlada gospodinja — delozmožnega moškega kakršne koli starosti, ki bi bil kakor doma. Ponudbe sprejema uprava „Našega tednika", Celovec, Viktringer Ring 26.

ZA POMLAD
v največji izbiri in v najkvalitetnejših znamkah
NOGAVICE
POLO-SRAJCE
PERILO za dame, gospode in otroke
VEZENINE VSEH VRST
v strokovni trgovini
MAX POLLANZ
KLAGENFURT, Obstplatz 7

Radio Schmidt
„Velika hiša malega človeka"
Radioaparati za vsakogar. Tovarniško novi 4 cevni Super od 526 S naprej. — Popolnoma prenovljeni aparati od 200 S dalje.
Najbolj moderna popravljalnica.
Žarnice za dom in preprodajo.
CELOVEC - KLAGENFURT
Bahnhofstr. 22 — Tel. 29—48

Birmanske obleke za dečke in deklice kupite najugodneje pri
Walcher
Celovec-Klagenfurt,
10.-Oktober-straße

Kupujem kože
zajcev, lisic, kun, dihurjev itd. po najvišjih cenah, trgovina usnja
Hans Bon
Celovec — Klagenfurt, Osterwitzg. 4
Tel. 46-84

PREBIVALSTVO SVETA

Demografski letopis Organizacije združenih narodov za 1949/1950 navaja, da se je prebivalstvo sveta v 29 letih pomnožilo za 544,000.000. V letu 1920 je bilo namreč na svetu 1.834. milijonov ljudi, v letu 1949 pa 2.378 milijonov. Letni prirastek je bil približno 1%.

Ako se bo prebivalstvo sveta množilo z isto naglico še dalj časa, se bo proti današnjemu stanju prej kot v sto letih podvojilo.

Po podatkih leta 1949 je prebivalstvo na svetu sledeče razdeljeno: v Aziji 1.254.000.000, v obeh Amerikah 321,000.000, v Evropi 593,000.000, v Afriki 198,000.000 in v Avstraliji 12 milijonov.

HLAČE PO MERI — KASHA
HLAČE Šil. 250.—
GABARDEN Šil. 380.—
DOBAVIM V DVEH DNEH
Pichler
Beljak — Villach

ČEVLJI
Graf
SO RES NAJBOLJŠI
CELOVEC-KLAGENFURT,
Burggasse

BIRMANSKE URE kupite najceneje v strokovni trgovini
V. FRIEDRICH
Celovec-Klagenfurt, Lidmanskygasse 3
na živilskem trgu

HAAS & Co.
Celovec, Klagenfurt
Bahnhofstraße 3 — Tel. 22-41
trgovina električnih aparatov
radijskih aparatov
tehničnih novosti in inštalacij

HITROST SVETLOBE

Dr. L. Essen od narodnega fizičnega laboratorija v Londonu, je pravkar potrdil teorijo, da je hitrost svetlobe za 17.702 m na sekundo večja, kot so do zdaj domnevali. Po prejšnjih ugotovitvah, ki jih je leta 1935 Michelson objavil v Ameriki, je znašala hitrost svetlobe 299.771 km na sekundo, namesto sedanjih 299.789 km. Nova ugotovitev je važno odkritje, ker bo postala sedaj ugotovljena hitrost svetlobe konstantno število za mnoga preračunavanja pri radijskih in atomskih fizičnih raziskavanjih.

BIRMANSKE URE kupite najugodneje
KARL FESSL
Beljak-Villach (pri Fugger-Keller)

Kam gremo?
Na klobase in dobro vino v gostilno
SOCHER
(Anna in Christian Kornbrath)
Celovec-Klagenfurt, St.-Veiter Straße 14

Brisače za posodo š 4·90
poceni in dobro
V TRGOVSKI HIŠI
Hans Brunner
Celovec-Klagenfurt, Priesterhausgasse

Specialna trgovina preprog
Schrauf
priporoča perzijske, orientalske in domače preproge v največji izbiri
Nakup dobro ohranjenih preprog inpopravila
Celovec-Klagenfurt, Heiligen-Geist-Platz 9

Trgovina vseh električnih potrebščin
Kupujte pri domačem obrtniku
HANS KREUTZ
Celovec, Kramergasse 11 Telefon 21-73
RADIJSKI APARATI NA OBROKE

Nakup in prodajo kmečkih posestev, vil, hiš in parcel pod najugodnejšimi pogoji posreduje
FRANZ RAMUSCH
Celovec-Klagenfurt Paradaisergasse 2
(v poslopju »Bezirkshauptmannschaft«)

Gledališče

Začetek predstav ob 20·00

18. IV. »Lisa ‚benimm dich«, izbirni abonma, prosta prodaja vstopnic.
19. IV. »Armut«, abonma C, izbirni abonma, prosta prodaja vstopnic.
20. IV. »Rigoletto«, (opera ‚G. Verdi), premiera, abonma A, prosta prodaja vstopnic.
21. IV. »Rigoletto«, izbirni abonma, prosta prodaja vstopnic.

KINO

Celovec - Klagenfurt

STADTTHEATER
Predstave ob 16. in 18. uri, ob ponedeljkih tudi ob 20. uri.
Od 20.—26. IV. »Die blaue Lampe«

PRECHTL
Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30
Od 20.—23. IV. »Wiener Mädeln«
Od 24.—26. IV. »Der Dorfmonarch«

Beljak - Villach

BAHNHOFLICHTSPIELE
Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.30; ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri.
Od 20.—23. IV. »Desperados«
Od 24.—26. IV. »Singapur«

STADT-KINO
Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
Od 20.—23. IV. »Duell in den Bergen«
Od 24.—26. IV. »Herr Heuschreck geht in die Stadt«

Elite Filmbühne

Predstave ob 15.45., 18.15. in 20.15, ob nedeljah in praznikih ob 14., 16., 18.15. in 20.15.
Do 20. IV. »Das Geheimnis des hohen Falken«

Apollo Lichtspiele

Predstave ob 10., 12., 14., 16., 18. in 20. uri.
Do 20. IV .»Seitensprung ins Eheglück«

List izhaja vsako sredo. — Naroča se pod naslovom „Naš tednik", Celovec, Viktringerring 26. — Cena mesečno 2 šil. Lastnik in izdajatelj Narodni svet koroških Slovencev. Odgovorni urednik dipl. trg. Janko Urank, Celovec, Viktringer Ring 26. — Tisk: „Carinthia", Celovec, Völkermarkter Ring 25
Telefonska številka uredništva in uprave 43-58. — Poštni čekovni urad štev. 69.793.